

וַתִּגְנוּב רַחֵל אֶת-הַתְּרָפִים

Tikkun Lail Shavuos 5783

Young Israel of Woodmere

Rabbi Andrew Sicklick, DDS

Volume 18

2023

59: Predicting the Future

☞ Birth of the Tribes

The Tribes were born in two stages, over the course of two portions. As the sages tell us, there is unique significance to the birth of Binyamin; it was different from the birth of all the other Tribes. It appears in its own portion and it is a separate subject. It is another system; it stands on its own.

The words of the sages are well known (Esther Rabbah 7:8). When Mordechai would not bow before Haman, Haman said to him, "But your ancestor bowed before my ancestor." Why do you refuse to bow before me when your ancestor Yaakov bowed before my ancestor Esav? Mordechai responded, "My ancestor Binyamin had not yet been born."

In other words, the meeting of Yaakov and Esav took place in the middle, between the birth of all the Tribes and the birth of Binyamin, and that is when Yaakov bowed before Esav. But the matter ended. It happened prior to Binyamin's birth and when Binyamin was born, it was over. Then, a new chapter began: "And Mordechai would neither bow nor prostrate himself" (Esther 3:2).

This teaches us of the uniqueness of Binyamin's birth. When he came to the world, something changed. The change was fundamental and it relates to Yaakov himself. Ever since Binyamin's birth, the Jewish People appear differently from the way they appeared beforehand. When he was born, a new realm was created.

Let us attempt to understand this inasmuch as it pertains to us. All Torah subjects must relate to us for they belong to us; they are being taught to us. We must study them and draw conclusions from them for our lives. They are subjects for us; it is our Torah and we must study it.

☞ Dispute of Names

All the Tribes were born in the home of Lavan, outside the Land of Israel—except for Binyamin.

According to one explanation of Rashi (Bereshis 35:18), this is even stated in his name. Binyamin is the combination of the words *ben* and *yamin*, meaning Son of the Right, for he

מה אמר להם
מרדכי למי
שאומר לו
מדוע אתה
עובר את מצות
המלך כי אמר
ליו המן אמרו
לוי זקנו הלא
השתחוה לזקני
החיד ותגשן
השפחות וגוי
ואחר נגש יוסף
ורחל וישתחוו
היטיב ועדיין
לא נולד בנימין
והמרדכי לא
יכרע ולא
ישתחוה

was born in the southern part of Israel. To include this in his name means that it is integral to his very essence.

But even according to the other explanations, Binyamin stands alone as a separate subject. He was born in a different manner from the other Tribes, in a different place.

He is also the only one whose name was a matter of dispute. His mother called him *Ben Oni*, Son of my Mourning, and his father called him Binyamin. And both names are stated in the Torah (ibid.).

ויהי בצאת
בפשה כי מתה
ותקרא שמו בן
אוני ואביו קרא
לו בנימין

Let us try to gain some insight into this, but from the perspective of the circumstances surrounding his birth. The subject is rather obscure but let us attempt to study it, to compile the allusions of our masters—the sages and earlier commentators—and see what we may glean from it.

בראשית (פרשת ויצא) פרק לא פסוק ד - ג

וַיֹּאמֶר יַקְנוֹל אֶל-יַעֲקֹב שׁוּב אֶל-אֶרֶץ אַבְוֹתַי וְלִמְוֹלְדֹתַי וְאַהֲבֵה עַמִּי:

וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב וַיִּקְרָא לְרַחֵל וּלְלֵאָה הַשְׂדָּה אֶל-צִאֲנוֹ:

וַיֹּאמֶר לָהֶן רֵאֵה אֲנֹכִי אֶת-פְּנֵי אַבְיָתְךָ כִּי-אֵינְנִי אֵלַי כַּתְּמִל שְׁלֹשׁ וְאַלְקֵי אֲבִי הֲנֵה עַמְדֵי:

וְאַחֲנֶה יַדְעֲתֶנּוּ כִּי בְּכָל-כַּחֲזֵי עֲבַדְתִּי אֶת-אַבְיָתְךָ:

וְאַבְיָתְךָ הִתֵּל בִּי וְהִחַלף אֶת-מִשְׁפַּרְתִּי עֲשֶׂרְת מַגִּים וְלֹא-נִתְּנוּ אֱלֹקִים לְהַרְעַע עַמְדֵי:

אם-כִּפָּה יֹאמֶר נְקֻדִים יִהְיֶה שְׂכָרְךָ וְנִלְדוּ כָל-הַצֹּאן נְקֻדִים וְאם-כִּפָּה יֹאמֶר עַמְדִים יִהְיֶה שְׂכָרְךָ וְנִלְדוּ כָל-הַצֹּאן עַמְדִים:

וַיַּצֵּל אֱלֹקִים אֶת-מַקְנֶה אַבְיָתְךָ וַיִּתְּנֵה לִי:

וַיְהִי בַעַת יָתֵם הַצֹּאן וְאִשָּׁא עֵינַי וְאָרָא בַחֲלוֹם וְהִנֵּה הָעַמְדִים הָעֹלִים עַל-הַצֹּאן עַמְדִים נְקֻדִים וּבְרָדִים:

וַיֹּאמֶר אֵלַי מִלְּאֹף הָאֱלֹקִים בַּחֲלוֹם יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הֲגַנִּי:

וַיֹּאמֶר שְׂאֵנָה עֵינֶיךָ וּרְאֵה כָל-הָעַמְדִים הָעֹלִים עַל-הַצֹּאן עַמְדִים נְקֻדִים וּבְרָדִים כִּי רֹאִיתִי אֶת כָּל-אִשָּׁר לָבֹן עֲשֵׂה לָךְ:

אֲנֹכִי הֵא-לִי בֵּית-אֵל אֲשֶׁר מִשְׁחַת שֵׁם מִצְבֵּה אֲשֶׁר נִגְרַתָּ לִי שֵׁם גִּדְרַת עֹמֶה קוּם צֵא מִדֶּהָאֶרֶץ הַזֹּאת וְשׁוּב אֶל-אֶרֶץ מוֹלְדֹתַי:

וַתַּעַן רַחֵל וְלֵאָה וַתֹּאמְרֶנָּה לֹא הָעוֹד לָנוּ תִּלְקַח וְנִחַלָּה בְּבֵית אַבְיָנוּ:

הֲלוֹא נִכְרִיזוֹת נְחַשְׁבֵּנוּ לֹא כִּי מִכְבְּנוּ וַיֵּאכַל גַּם-אֲכֹל אֶת-כִּסְפֵּנוּ:

כי כלה העושה אשר הציל אלקים מאבינו לנו הוא ולבנינו ועמה כל אשר אמר אלקים אליה עשה:

ונקם יעקב וישא את בניו ואת נשיו על הגמלים:

וינהג את כל מקנהו ואת כל רכשו אשר רכש מקנהו קנינו אשר רכש בפניו ארם לבוא אל יצחק אביו ארצה פנעו:

ולבו הלוך לגזו את צאנו ותגנב רחל את התרפים אשר לאביה:

ויגנב יעקב את לב לבו הארמי על בלי הגיד לו כי ברח הוא:

ויברח הוא וכל אשר לו ונקם ויעבר את הנהר וישם את פניו הך הגלעד:

ויגד ללבו ביום השלישי כי ברח יעקב:

ויקח את אחיו עמו וירדו אחריו דרך שבעת ימים וידבק אתו בנהר הגלעד:

ויבא אלקים אל לבו הארמי בחלום הלילה ויאמר לו השמר לך פן תדבר עם יעקב מטוב עד רע:

וישג לבו את יעקב ויעקב תקע את אהלו בנהר ולבו תקע את אחיו בנהר הגלעד:

ויאמר לבו ליעקב מה עשית ותגנב את לבבי ותנהג את פנימי כשכרות חרב:

למה נחבאת לברח ותגנב אתי ולא הגדת לי ואשלחך בשמחה ובשרים בתר ובכבוד:

ולא נטשתי לנשק לבני ולבנותי עתה הסבלת עשו:

ישלאל ל ידי לעשות עמכם רע ואלקי אביכם אמש אמר אלי לאמר השמר לך מדבר עם יעקב מטוב עד רע:

ועתה הלוך הלכת פי נכסוף נכספתה לבית אביה למה גנבת את אלהי:

ויען יעקב ויאמר ללבו כי בראתי כי אמרתי פן תגזל את בנותי מעמי:

עם אשר תמצא את אלהי לא יחנה גגד אחינו הכרלך מה עמדי וקח לך ולא ידע יעקב כי רחל גנבתם:

ויבא לבו באהל יעקב ובאהל לאה ובאהל שתי האמהות ולא מצא ויצא מאהל לאה ויבא באהל רחל:

ורחל לקחה את התרפים בכר הגמל ותשב עליהם וימשש לבו את כל האהל ולא מצא:

ותאמר אל אביה אל יסר בעיני אדני כי לוא אוכל לקום מפניו פי יצרו נשים לי ויחפש ולא מצא את התרפים:

ויסר ליעקב וירב בלבו ויען יעקב ויאמר ללבו מה פשעי מה חטאתי כי דלקת אחר:

כי מששת את כל כלי מה מצאת מפל כלי ביתי שים פה גגד אתי ואתה ויכחו בין שנינו:

זה עשירים שנה אנכי עמו רחליה ועזי לא שפלו ואילי צאנה לא אכלתי:

טרפה לא־הבאתי אליה אנכי אחטונה מזדי תבקשנה גנבתי יום וגנבתי לילה:

הייתי ביום אכלני חרב וקרח בלילה ותגד שנותי מעיני:

זה־לי עשירים שנה בבייתך עבדתיך ארבע־עשרה שנה בשתי בתיך ויש שנים בצאנך ותחלף את־משפחתי עשרת מנים:

לולי אלקי אבי אלקי אברתם ופחד יצחק הנה לי כי עתה ריקם שלחנני את־ענאי ואת־יגיע כפי ראה אלקים ויזכח אמש:

ויעז לון ויאמר אל־יעקב הבנות בנתי והבנים בני והצאן צאני וכל אשר־אתה ראה ליהוא ולבנתי מה־אעשה לאלה היום או לבניהן אשר ילדו:

ועתה לכה נכרתה ברית אני ואתה והנה לעד ביני ובינך:

ויקח יעקב אבן וירימה מצבה:

ויאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים ויקחו אבנים ויעשו־גל ויאכלו שם על־הגל:

ויקרא־לו לון יגר שהדויתא ויעקב קרא לו גלעד:

ויאמר לון הגל הנה עד ביני ובינך היום על־גן קרא־שמו גלעד:

והמצפה אשר אמר יצף יקנו ביני ובינך כי נסתר איש מרעהו:

אם־תענה את־בנתי ואם־תקח נשים על־בנתי אין איש עמנו ראה אלקים עד ביני ובינך:

ויאמר לון ליעקב הנה הגל הנה והנה המצבה אשר רייתי ביני ובינך:

עד הגל הנה ועדה המצבה אם־אני לא־אעבר אליה את־הגל הנה ואם־אתה לא־מעבר אלי את־הגל הנה ואת־המצבה הזאת לרעה:

אלקי אברתם ואלהי נחור ישפטו בינינו אלתי אביהם וישבע יעקב בפחד אביו יצחק:

ויזבח יעקב זבח בקר ויקרא לאחיו לאכל־לקחם ויאכלו לקחם וילינו בקר:

ל"ב

וישכם לון בבקר וינשק לבניו ולבנותיו ויברך אתהם וילך וישב לון למקומו:

What were the terafim?

פירושי רבינו סעדיה גאון על התורה פרק לא פסוק ט

ותגב, ותקח. התרפים, פסלים.

וַיְהִי־אִישׁ מִהַר־אֶפְרַיִם וְשָׁמוֹ מִיְכָהוּ:

וַיֹּאמֶר לְאִמּוֹ אֵלָּהּ וּמֵאֵה הַכֹּסֶף אֲשֶׁר לָקַחְתָּךְ וְאֵת אֲלִילִת וְגַם אֶמְרַת בְּאָזְנֵי הַגָּדֹה הַכֹּסֶף אֵתִי אֲנִי לָקַחְתִּיו וַתֹּאמֶר אִמּוֹ
כְּרוֹךְ בְּנֵי לֵיקוֹן:

וַיָּשָׁב אֶת־אֵלֶיהָ וּמֵאֵה הַכֹּסֶף לְאִמּוֹ וַתֹּאמֶר אִמּוֹ הַקֶּדֶשׁ הַקִּדְשָׁתִי אֶת־הַכֹּסֶף לֵיקוֹן מִיְדֵי לְבָנֵי לְעִשׂוֹת פֶּסֶל וּמִסֹּכָה וְעַתָּה
אֲשִׁיבֶנּוּ לָךְ:

וַיָּשָׁב אֶת־הַכֹּסֶף לְאִמּוֹ וַתִּקַּח אִמּוֹ מְאֹתִים כֹּסֶף וַתַּתְּנֶנּוּ לְצֹרְרָף וַיַּעֲשֶׂהוּ פֶּסֶל וּמִסֹּכָה וַיְהִי בְּבַיִת מִיְכָהוּ:

וְהָאִישׁ מִיְכָה לֹו בַּיִת אֱלֹהִים וַיַּעַשׂ אֶפֹּד וְתַרְפִּים וַיִּמְלֵא אֶת־יָד אֶחָד מִבְּנָיו וַיְהִי־לוֹ לַכֹּהֵן:

בַּיָּמִים הַהֵם אִין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל אִישׁ הַיָּשָׁר בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה: פ

וַיִּסְעוּ מִשֹּׁם מִמְשַׁפְּחַת הַדְּבִי מִצְרַעַה וּמֵאֲשַׁתְּאֵל וְשֵׁשׁ־מְאֹת אִישׁ חָגוּר כָּלִי מִלְחָמָה:

וַיַּעֲלוּ וַיַּחֲנוּ בְּקִרְיַת יַעֲרִים בִּיהוּדָה עַל־כֹּן קִרְיַת לְמַלְכוּם הַהוּא מִחֲנֵה־דָן עַד הַיּוֹם הַזֶּה אֶתְרֵי קִרְיַת יַעֲרִים:

וַיַּעֲבְרוּ מִשֹּׁם הַר־אֶפְרַיִם וַיָּבֹאוּ עַד־בַּיִת מִיְכָה:

וַיַּעֲזְבוּ חֲמִשָּׁת הָאֲנָשִׁים הַהַלְכִים לְרַגְלֵ אֶת־הָאֲרִיז לַיֵּשׁ וַיֹּאמְרוּ אֶל־אֲחֵיהֶם הַיְדַעְתֶּם כִּי נָשׁ בְּבַתִּים הָאֵלֶּה אֶפֹּד וְתַרְפִּים
וּפֶסֶל וּמִסֹּכָה וְעַתָּה דַעוּ מֵהַתְּעַשׂוּ:

וַיִּסְרוּ שְׁמָה וַיָּבֹאוּ אֶל־בַּיִת־הַנָּעַר הַלְוִי בַּיִת מִיְכָה וַיִּשְׁאֲלוּ־לוֹ לִשְׁלוֹם:

וְשֵׁשׁ־מְאֹת אִישׁ חָגוּרִים כָּלִי מִלְחָמָתָם נֹצְבִים פָּתַח הַשַּׁעַר אֲשֶׁר מִבְּנֵי־דָן:

וַיַּעֲלוּ חֲמִשָּׁת הָאֲנָשִׁים הַהַלְכִים לְרַגְלֵ אֶת־הָאֲרִיז בָּאוּ שְׁמָה לְקַחוּ אֶת־הַפֶּסֶל וְאֶת־הָאֶפֹּד וְאֶת־הַתַּרְפִּים וְאֶת־הַמִּסֹּכָה
וְהַכֹּהֵן נֹצֵב פָּתַח הַשַּׁעַר וְשֵׁשׁ־מְאֹת הָאִישׁ הַחָגוּר כָּלִי הַמִּלְחָמָה:

וְאֵלֶּה בָּאוּ בַּיִת מִיְכָה וַיִּקְחוּ אֶת־פֶּסֶל הָאֶפֹּד וְאֶת־הַתַּרְפִּים וְאֶת־הַמִּסֹּכָה וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיהֶם הַכֹּהֵן מָה אַתֶּם עֹשִׂים:

וַיֹּאמְרוּ לוֹ הַחֲרַשׁ שִׁים־יְדָךְ עַל־פִּיךָ וְלֵךְ עִמָּנוּ וְהִיָּה־לָנוּ לְאָב וּלְכַתֵּן הַטּוֹב וְהִיָּתָךְ כֹּהֵן לְבַיִת אִישׁ אֶחָד אוֹ הִיָּתָךְ כֹּהֵן
לְשֹׁבֵט וּלְמִשְׁפַּחָה בְּיִשְׂרָאֵל:

וַיִּיטֵב לָב הַכֹּהֵן וַיִּשַׁח אֶת־הָאֶפֹּד וְאֶת־הַתַּרְפִּים וְאֶת־הַפֶּסֶל וַיָּבֵא בְּקֶרֶב הָעָם:

וַיִּפְּנוּ וַיֵּלְכוּ וַיִּשְׁיִמוּ אֶת־הַטָּף וְאֶת־הַמִּקְנֶה וְאֶת־הַכְּבוֹדָה לְפָנֵיהֶם:

הַמָּה הִרְחִיקוּ מִבַּיִת מִיְכָה וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר בְּבַתִּים אֲשֶׁר עִם־בַּיִת מִיְכָה נִזְעְקוּ וַיִּדְבְּקוּ אֶת־בְּנֵי־דָן:

וַיִּקְרָאוּ אֶל־בְּנֵי־דָן וַיִּסָּבּוּ פָּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ לְמִיְכָה מֵה־לָּךְ כִּי נִזְעַקְתָּ:

וַיֹּאמֶר אֶת־אֱלֹהֵי אֲשׁוּר־עֲשִׂיתִי לְקַחְתֶּם וְאֶת־הַכֹּהֵן וַתִּלְכוּ וּמֵה־לִּי עוֹד וּמֵה־נָּה תֹאמְרוּ אֵלַי מֵה־לָּךְ:

וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו בְּנֵי־דָן אֶל־תִּשְׁמַע קוֹלְךָ עִמָּנוּ פְּרוּ־פִגְעוּ בְּכֶם אַנְשִׁים מְרִי נָפֵשׁ וְאַסְפְּתָה נַפְשָׁךְ וְגַפְשׁ בַּיִתְךָ:

וַיִּלְכוּ בְּנֵי־הַזָּדוֹן לְדַרְכָּם וַיִּרְאוּ מִיָּכָה כִּי־חֻזְקִים הָיְתָה מִמֶּנּוּ וַיִּפְּן וַיָּשָׁב אֶל־בֵּיתוֹ:
וְהָיָה לְקֹחוֹ אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה מִיָּכָה וְאֶת־הַכֹּהֵן אֲשֶׁר הִזְהִילוֹ וַיָּבֵאוּ עֲלֵיהֶם עַל־עַם שִׁקְטָה וּבִטָּח וַיִּפְּנוּ אוֹתָם לְפִי־חֶרֶב וְאֶת־
הַעֵיר שָׂרְפוּ בְּאֵשׁ:
וְאִין מִצִּיל כִּי רָחוּקָה־הָיָא מִצִּידוֹן וְדָבָר אִין־לָהֶם עִם־אֲלֹהִים וְהָיָא בְּעַמְּקֵי אֲשֶׁר לְבֵית־רְחֹוב וַיִּבְנֶנוּ אֶת־הַעֵיר וַיָּשָׁבוּ בָּהּ:
וַיִּקְרְאוּ שֵׁם־הַעֵיר דָּוִן בְּשֵׁם דָּוִן אֲבִיהֶם אֲשֶׁר יוֹלַד לְיִשְׂרָאֵל וְאוֹלָם לִישׁ שֵׁם־הַעֵיר לְרֵאשִׁינָה:
וַיִּקְיָמוּ לָהֶם בְּנֵי־הַזָּדוֹן אֶת־הַפֶּסֶל וַיְהוֹנָתָן בֶּן־גֵּרְשֹׁם בְּוִיֵּשׁ הוּא וּבְנָיו הָיוּ כַּהֲנִים לְעֹבֵד הַדְּבָר עַד־יְזוּם גְּלוּת הָאָרֶץ:
וַיַּעֲשִׂימוּ לָהֶם אֶת־הַפֶּסֶל מִיָּכָה אֲשֶׁר עָשָׂה כְּלִימִי הַיְזוּת בֵּית־הָאֱלֹהִים בְּשִׁלָּה: פ

מלכים ב פרק כג פסוק כד

וְגַם אֶת־הָאֲבוֹת וְאֶת־הַיְדֻעָנִים וְאֶת־הַתַּרְפִּים וְאֶת־הַגְּלִילִים וְאֵת כָּל־הַשִּׁקְצִים אֲשֶׁר נִרְאוּ בְּאָרֶץ יְהוּדָה וּבִירוּשָׁלַם בְּעַר
וְאֲשִׁיחֵהוּ לְמַעַן הָקִים אֶת־דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַכְּתוּבִים עַל־הַסֵּפֶר אֲשֶׁר מִצָּא חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן בְּבֵית יְקִנְקִי:

שמואל א פרק טו פסוק כב - כג

וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל הַחֹפֶץ לִיקְנוֹן בְּעֻלּוֹת וּנְזֻחִים כְּשֹׁמֵעַ בְּקוֹל יְקִנְקִי הִנֵּה שְׂמַע מִזִּבְחַי טוֹב לְהַקְשִׁיב מִתְּלַב אֵילִים: כִּי חֲטֵאת־לְקֹסֶם
מְרִי וְאֲנֹן וּתְרַפִּים הַפָּצַר וְעַן מֵאִסְתָּ אֶת־דְּבַר יְקִנְקִי וַיִּמְאַסְסֵהוּ מִמְּלֹךְ: ס

יחזקאל פרק כא פסוק כג – כח

וַיְהִי דְבַר־יְקִנְקִי אֵלַי לֵאמֹר:
וְאֵתָה כְּוֹ־אֲדָם שִׁים־לְדָוִד וְשִׁנִּים דְּרָכִים לְבוֹא תִּרְבַּ מִלְּדֹ־בְבֹל מֵאָרֶץ אֲחָד וַיֵּצְאוּ שְׁנֵיהֶם וַיִּגְדוּ בְּרָא בְּרֵאשׁ דְּרָד־עֵיר בְּרָא:
וְהָיָה תְשִׁיב לְבוֹא תִּרְבַּ אֶת רַב־תְּבִינָה וְאֶת־יְהוּדָה בִּירוּשָׁלַם בְּצוּרָה:
כִּי־עָלַד מִלְּדֹ־בְבֹל אֶל־אֵם הַדְּרָדִי בְּרֵאשׁ שְׁנֵי הַדְּרָכִים לְקֹסֶם־קֹסֶם קִלְקַל בְּחַצִּים שְׂאֵל בְּתַרְפִּים רָאָה בְּכַבֵּד:
כִּי־מִיָּזוֹ הִנֵּהוּ הַקֹּסֶם יְרוּשָׁלַם לְשׁוּם פְּרִים לְפָתַח פֶּה בְּרֵצַח לְהַרִים קוֹל בְּתַרוּעָה לְשׁוּם פְּרִים עַל־שְׁעָרִים לְשִׁפּוֹחַ סִלְלָה
לְבָנֹת דְּיִקִּי:
וְהָיָה לָהֶם כַּסּוּם־פְּקֹסֶם־שְׁוֹא בְּעֵינֵיהֶם שְׁבַע־שָׁבוֹת לָהֶם וְהוּא־מִזְכִּיר עֲוֹן לְהַתְּפֹשׁ: פ

הושע פרק ג פסוק ג - ה

וַאֲמַר אֵלֶיהָ יְמִים רַבִּים תִּשְׁבִּי לִי לֹא תִזְנִי וְלֹא תִהְיִי לְאִישׁ וְגַם־אֲנִי אֶלְהֵד:
כִּי יְמִים רַבִּים יָשָׁבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִין מִלְּדֹ־וְאִין שֵׁר וְאִין זָבַח וְאִין מִצְבֵּה וְאִין אִפּוֹד וּתְרַפִּים:
אֲחֵר יָשָׁבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבִקְשׁוּ אֶת־יְקִנְקִי אֱלֹהֵיהֶם וְאֵת דָּוִד מַלְכָּם וּפָחְדוּ אֶל־יְקִנְקִי וְאֶל־טוֹבוֹ בְּאַתְרֵית הַיְמִים: פ

שאלו מ'קונן מטר בעת מ'קו'ש יקונן עשה חזינים ומטר-ג'שם יתן להם לאיש עשב בשדה:

כי התרפים דברו-אנו והקוסמים תזו שקר ותלמות השוא ידברו הכל ינחמיו על-כן נסעו כמו-צאן יענו כ'י-אין רעה: פ

שמואל א פרק יט פסוק ט - יח

ותהי רים יקנון רעה אל-ש'אול והוא בביתו יושב ותניחו ב'גדו ונדד מנגן ב'גד:

ויבלש ש'אול להקות בתנית ב'דנד ובקיר ויפטר מפני ש'אול ונ' א'ת-התנית בקיר ונדד גס וימלט בלילה הוא: פ

וישלה ש'אול מלאכים אל-בית דוד לשמרו ולהמיתו בבקר ותגד לדוד מיכל אשתו לאמר אם-אינך ממלט א'ת-נפשך הלי'לה מחר אתה מומת:

ותרד מיכל א'ת-דוד בעד הסלון וילך ויברח וימלט:

ותקח מיכל א'ת-התרפים ותשם אל-המטה ואת כביר העזים שמה מראשתי ונתכס בבגד: ס

וישלה ש'אול מלאכים לקחת א'ת-דוד ותאמר חלה הוא: פ

וישלה ש'אול א'ת-המלאכים לראות א'ת-דוד לאמר העלו אתו במטה אלי להמתו:

ויבאו המלאכים והגה התרפים אל-המטה וכביר העזים מראשתי:

ויאמר ש'אול אל-מיכל למה פכה רמיתני ותשלקתי א'ת-איבי וימלט ותאמר מיכל אל-ש'אול הוא-אמר אלי שלחני למה אמתך:

ודד ברח וימלט ויבא אל-שמואל הרמיה ויגד-לו את כל-אשר עשה-לו ש'אול וילך הוא ושמואל וישבו בניית בגיות:

Intertextuality

Rav Amnon Bazak Sefer Shmuel Lecture 36

- 1) In both stories, the heroes are the groom (Yaakov/David), the father-in-law (Lavan/Shaul), and his two daughters (Lea and Rachel/Meirv and Mikhal).
- 2) In both stories, the father-in-law breaches an obligation that he had already given regarding the marriage of his daughter: Lavan replaces Rachel with Lea; and Shaul, who had obligated himself to give his daughter in marriage to the man who kills Golyat, gives his daughter to another man.
- 3) In both cases, the groom is asked to pay for the marriage, and in both cases he pays twice the amount that had been demanded at the outset. Yaakov said to Lavan: "I will serve you seven years for Rachel your younger daughter", but in actual practice, after Lavan replaced Rachel with Lea, Yaakov worked "fourteen years for your two daughters". Shaul informs David that "the king desires not any dowry, but a hundred foreskins of the Pelishtim", but in actuality: "David arose and went, he and his men, and slew of the Pelishtim two hundred men; and David brought their foreskins".
- 4) Scripture seems to allude to the correspondence between the two stories through the linguistic similarity between them. The book of Shmuel relates that after David heard the condition set for his marriage to Mikhal:

וַיִּגְדּוּ עֲבָדָיו לְדַוֵּל אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּשְׂר הַדְּבָר בְּעֵינָי דָּוִד לְהִתְחַתֵּן בַּמֶּלֶךְ וְלֹא מִלְאוּ הַיָּמִים:

בראשית (פרשת ויצא) פרק כט פסוק כא

וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־לֵבָן הִבֵּה אֶת־אֲשֵׁתִי נָי מִלְאוּ יָמֵי וְאִבּוֹאָהָ אֵלַיָּהּ:

- 5) The two stories also continue in parallel manner. The rift between son-in-law and father-in-law continues to expand, until in the end the son-in-law runs away from the father-in-law with the help of his wife, who cooperates with him against her own father: Yaakov's wives join him in his flight and Mikhal saves David from Shaul's men. Interestingly, in both cases mention is made of *terafim* in connection with the woman.
- 6) In both stories, a meeting occurs in the end between the father-in-law/pursuer and the son-in-law/pursued, and the two parties reconcile, swear to each other by the name of G-d, and set G-d as judge between them.

Why did רחל take the תרפים?

Why does the Torah need to relate this story to us?

רלב"ג

<p>א) כלי קסם
 ב) להרחיק
 ג) שלא ידע
 ד) צורת אדם
 ה) נעשית בשעות ידועות
 ו) קול נמוך ממחשבתו</p> |
|---|

יט ושם השתדלותו לבא אל יצחק אביו ארצה כנען, כאשר צוהו השם יתע'. וכבר הלך לבן בעת ההיא לבושו צאנו אשר ביד בניו שהיה רחוק דרך שלשה ימים מהמקום שהיה בו יעקב. כי זה ממה שעור ליעקב שיהיה רחוק קודם שירגיש כוה לבן. ותגב רחל את התרפים אשר לאביה. והוא כלי הקסם אשר לו כי קוסם היה. ואחשוב שעשתה זה רחל אם להרחיק מאביה* זה הפעל המגונה*, או כדי שלא יקסום בו וידע אנה פנה יעקב, או לשתי הסבות יחד. והנה התרפים הם על צורת אדם כמו שנראה מיכל בת שאול* והיא צורה נעשית בשעות ידועות יתעורר בה הכח הדמיוני אשר לקוסם וישמע כאלו קול נמוך מדבר אליו בענין* העתידות אשר תשוטט בהם מחשבתו. לא שזאת הצורה תדבר כי זה בלתי אפשר, כי הדבור לא יהיה בוולת כליו אשר שם בו השם יתעלה בטבע. כ והנה העלים יעקב לכתו מלבן הארמי מיראתו שמא* יכלכל מחשבתו.

פסיקתא זוטרתא (לקח טוב) בראשית (פרשת ויצא) פרק לא

לד) ורחל לקחה את התרפים. יש אומרים אלו התרפים הם מיני קוסמניות, וכה"א כי התרפים דברו און (זכריה י ב), ויש אומרים תרפים ע"ז, כמו ואון ותרפים הפצר (ש"א טו כג), והיאך דומין התרפים שהן מיני קוסמניות, היו משימין את האדם בחבית של שמן, והיה בה ימים רבים, עד שבלה בשרו, ואוחזין בשער קדקדו, ומושך ונשמטת הריאה עם הראש, ודומה כמו שהוא שורה עליה רוח טומאה, וכל מה שהיו שואלין ממנה היתה משיבה להם, ומדברת עמהם והוא אחד מן חוברי חבר. ותשימם בכר הגמל. מזה למדנו כי צלמים היו, כי יכלה להשימם בכר הגמל:

Artscroll Bereishis p. 1348

The *Zohar* maintains, however, that the *teraphim* did possess certain powers which were the result of magical arts. According to Rav Yehudah, these powers were implanted in the objects by making them with scrupulous adherence to the magical properties of certain times and moments for striking and for holding off. At one moment the craftsman would use his hand to beat it into shape, and at another he would relax. Hence the term *teraphim*, akin to *hereph* [relax] (*ll Sam. 24:16*). For when the craftsman was making it, the man who knew the proper seconds and hours stood over him, saying at one mo-

ment "strike", and at the other moment: "stay". There is no other work which requires to be timed in this way. This magic idol continually uttered evil counsel, and prompted mischief, and Rachel therefore feared that it might counsel her father to do mischief to Jacob. The *Teraphim* were a male and a female image, and a number of ceremonies had to be performed before them before they would speak. Among these ceremonies were that the area in front of it had to be swept and cleaned. Therefore, when Rachel contemptuously sat on them [v. 34 below] they could not speak. Hence Laban delayed three days before pursuing, because he had not been told of Jacob's flight.

פרקי דרבי אליעזר פרק לו

השכים לבן בבקר(מח) וראה את כל אשר ליעקב, ואמר לו כל אלו משלי הוא. הואיל ולקחת את כל אלה, למה גנבת את אלהי [שם ל], (מט) את התרפים שלי שהייתי משתחוה להם: ומה הן התרפים, שוחטין אדם בכור ומולקין את ראשו ומולחים אותו במלח ובשמן, וכותבין על ציץ זהב שם רוח טמאה ומניחין אותו תחת לשונו, ונותנין אותו בקיר, ומדליקין נרות לפניו ומשתחוים לו, והוא מדבר עמהם. ומנין שהתרפים מדברים, שנאמר [זכריה י', ב] כי התרפים דברו און, לפיכך גנבתם רחל, (נד) שלא יגידו ללבן שברח יעקב. (נה) ולא עוד אלא להכרית שם עבודה זרה מבית אביה. (נו) ויעקב לא ידע בכל אלה, ואמר כל מי שגנב את התרפים (נד) ימות בלא עתו, והיצא מפי צדיק(נח) כיוצא מפי המלאך, וילדה רחל ומתה, (נט) שנאמר [בראשית לה, יח] ויהי בצאת נפשה כי מתה:

רשב"ם בראשית (פרשת ויצא) פרק לא פסוק יט

ותגנוב רחל את התרפים - שלא יגידו ויודיעו ללבן כי רוצה יעקב לברוח, כעניין שנאמר אין אפוד ותרפים, כי התרפים דברו און. רגילים היו לקסום בהם:

Divination?

רשב"ם שמות (פרשת תצוה) פרק כח פסוק ל

את האורים ואת התומים - כעין השבעות על שמות בדבר הק' שהיה נותן בחשן להגיד משפטן וצורכיהם. אם האומות מגידיים להם תרפים וקסמים שלהם ברוח טומאה להבדיל כמה הבדלות בין טומאה לטהרה קל וחומר לקדושה שמגדת:

רשב"ם דברים (פרשת ואתחנן) פרק ה פסוק ו-ז

על פני - נראה לי אפילו אתה מאמין בי לא יהיה לך אלהים אחרים מבלעדי לקסום בהם קסמים כתרפים של לבן שקרא אותם אלהי שאינן אלא לקסום קסם. וכן לא תעשון אתי אלהי כסף, אף על פי שאתם מאמינים בי. וכן בלתי לי"י לבדו, ולא לו ולאחרים:

רשב"ם דברים (פרשת ראה) פרק יג פסוק ג

ובא האות והמופת - שיודעים עתידות על ידי רוח טומאה ותרפים ואוב וידעוני:

רשב"ם דברים (פרשת ראה) פרק יג פסוק ד

כי מנסה וי"י וגו' - נתן כח בכשפים לדעת נולדות לנסות ולזכות ישראל שהתרה בהם לא יהיה בך מעונן ומנחש ומכשף וגו' עד תמים תהיה עם י"י אלקיך, ואם לא יאמינו לאותות נביאי ע"ז זו היא זכותן:

Knowing the future vs. insecurity

אבן עזרא בראשית (פרשת ויצא) פרק לא פסוק יט

התרפים י"א שהוא כלי נחושת העשוי לדעת חלקי השעות. ואחרים אמרו כי יש כח בחכמי המזלות לעשות צורה בשעות ידועות תדבר הצורה, והעד שלהם כי התרפים דברו און (זכרי' י', ב), ופי' הפסוק איננו כן, והקרוב אלי שהתרפים הם על צורות בני אדם, והיא עשויה לקבל כח עליונים ולא אוכל לפרש. והעד שהתרפים כן, התרפים ששמה מיכל בת שאול במטה עד שחשבו שומרי הבית שהם דוד. והפסוק שאמר אין אפוד ותרפים (הושע ג, ד) יש לו ב' פירושים. האחד שאמר אין מלך ואין שר בישראל, כי השם לא בחר מלך רק ממשפחת דוד, על כן אמר בפסוק השני ובקשו את ד' אלקיהם ואת דוד מלכם (שם שם, ה). ואין זבח ומצבה לע"ג, ואין אפוד שהי' עובדי הבעל עושים כדמות אפוד משה, על כן אמר אפוד, ולא אמר האפוד, כמו הגישה האפוד (ש"א כג, ט). אפוד ירד בידו (שם כג, ו) איננו אפוד שעשה משה. ובמקומו אפרשנו בראיות גמורות, אם גומר ד' עלי. והפי' השני שלא

יעבדו השם ולא ע"ג, והנה התרפים קראם לבן אלהיו. וי"א שרחל גנבתם לבטל ע"ג מאביה. ואילו היה כן, למה הולכה אותם עמה, ולא טמנתם בדרך? והקורב שהיה לבן אביה יודע מזלות, ופחדה שאביה יסתכל במזלות לדעת איזה דרך ברחו:

רד"ק בראשית (פרשת ויצא) פרק לא פסוק יט

לקחה רחל את התרפים, כי לא היה אדם בבית שימנענה. והתרפים הם כלי הנחשת שרואין בו שעות היום ויראו בו את העתידות ופעמים רבות יכזב, וכן אמר כי התרפים דברו און (זכריה י') ונקראו בלשון רבים לפי שהוא עשוי לוחות לוחות. והחכם ראב"ע כתב כי התרפים עשאוים על צורת בן אדם והיא עשויה לקבל כח עליונים וגנבה אותם רחל כדי שלא יראה בהם אביה אנה הלכו; ויעקב לא ידע בזה הדבר כמו שאמר ולא ידע יעקב, כי אם היה יודע לא היה מניח אותה לקחת מבית אביה דבר שלא מדעתו כל שכן התרפים:

בכור שור בראשית (פרשת ויצא) פרק לא פסוק יט-כ

ולבן הלך לגזוז את צאנו: אשר ביד בניו, ומצא יעקב מקום לילך בלא ידיעתו, ואף רחל מצאה לגנוב את התרפים שהיו מדברים ואומרים על ידי מכשפות, ולכך חמדתן רחל, אבל לבן היה עובד אותן, ועשה אותן עבודה זרה, וגנבה רחל את התרפים, ויעקב את לב לבן, ועל ידי שתיהן נרדף אחריהם.

Good intentions?

רש"י בראשית (פרשת ויצא) פרק לא פסוק יט

ותגנב רחל את התרפים - להפריש את אביה⁹ מעבודה זרה נתכוונה:

שפתי חכמים בראשית (פרשת ויצא) פרק לא פסוק יט אות פ

דאם לא כן אשר לאביה מיותר, אלא להפרישו וכו':

גור אריה בראשית (פרשת ויצא) פרק לא פסוק יט

לפרוש אותו מעבודה זרה נתכוונה. כך פירשו בב"ר (עד, ה), ודרשו כך דאם לא כן איך שייך כי תגנוב רחל חס ושלום, ובפרט דבר כזה שהם תרפים שהם עבודה זרה, ואפילו אם תאמר דאין זה עבודה זרה גמורה רק כמו שפירש הרמב"ן דהיו מכוונים בהם השעות, דאם לא כן איך מצאנו תרפים בבית דוד אם היה עבודה זרה בהם, סוף סוף היה לבן עובד אותם, כדכתיב בקרא בפירוש (ר' פסוק לב) "את אשר תמצא את אלהיך לא יחיה", ואם כן עבודה זרה היה לו, ואיך תעכב בביתה דבר שהיה נעבד, ולפיכך דרשו שלא היתה מכוונת רק להפריש אותו מעבודה זרה. ואם תאמר היה לשרוף אותם או להשליך אותם בנהר, ואין זה קשיא, דסבורה היתה שמא ירדוף אחריהם ולא יהיה מאמין להם אם תאמר שלא גנבה אותם, ויעכב אותם, לפיכך לא שרפם כי אז תחזיר את התרפים:

רמב"ן בראשית (פרשת ויצא) פרק לא פסוק יט

ותגנוב רחל את התרפים - לא נתכוונה אלא להפריש אביה מעבודה זרה, לשון רש"י. ואפשר כי היו ללבן לעבודה זרה כאשר אמר למה גנבת את אלהי, אבל לא היו כל התרפים נעבדים, כי איך תמצא עבודה זרה בבית אדונינו דוד (עיין שמואל א יט יג):

והקורב מה שאומרים שהם כלים לקבל השעות, ויקסמו בהם לדעת עתידות. והמלה נגזרת מלשון רפה ידיים (שם ב' ז ב), נרפים אתם נרפים (שמות ה' יז). יקראו אותם "תרפים" לרמז בשמם כי דבורם כמו נבואה רפה, תבא ברב ותכזב לעתים רחוקות, כמו שאמרו (זכריה י' ב) כי התרפים דברו און. והנה יעשו אותם קטני אמנה להם לאלהים, לא ישאלו בשם הנכבד ולא יתפללו אליו, רק כל מעשיהם בקסמים אשר יגידו להם התרפים. וכתוב

(שופטים יז ה) והאיש מיכה לו בית אלהים ויעש אפוד ותרפים, ושם כתוב (יח ה) שאל נא באלהים ונדעה התצליח דרכינו, כי בתרפים היו שואלים. וכן היה הענין בישראל באפוד, כי אחרי אשר הורגלו באפוד הקדש, עשו כדמותו, והיו שואלים בו ומאמינים בדבריו ותועים אחריו, גם בחלים לא ידרשו את ה' כי אם בהם. וזה טעם ויעש אותו גדעון לאפוד ויצג אותו בעירו בעפרה ויזנו כל ישראל אחריו שם ויהי לגדעון ולביתו למוקש (שופטים ח כז), כי סרו מאחרי ה':

והנה לבן היה קוסם ומנחש כאשר אמר (לעיל ל כז) נחשתי, וארצו ארץ קוסמים מעולם, כדכתיב (ישעיה ב ו) כי מלאו מקדם ועוננים כפלשתים, ובלעם בן בעור הקוסם היה מעירו, וזה טעם למה גנבת את אלהי:

רש"י הירש בראשית (פרשת ויצא) פרק לא פסוק יט-כ

פעמיים הוא מדגיש שבוצעה גניבה; הרי שאפשר היה לגנוב, ועם זה לא אירעו אלא שתי גניבות אלה: רחל - גנבה את התרפים אשר לאביה, שכן, כדעת חז"ל, לא יכלה לשאת את המחשבה, שאביה יהיה משוקע בעבודה זרה, ללא כל דחיפה לחזור למוטב (בראשית רבה עד, ד). משום כך לקחה את התרפים שנועדו להגן על הבית. דבר זה צריך היה לפקוח את עיני לבן: על עצמם לא יכלו לשמור, והיאך ישמרו על אחרים! (מלת תרפים איננה ברורה, בהוראתה ובמקורה. מהביטויים "שאל בתרפים" (יחזקאל כא, כו), "התרפים דברו און" (זכריה י, ב), וכן מצמד המלים "אפוד ותרפים" (שופטים יז, ה ועוד), אנחנו למדים שהיו אלה פסלים שגילו עתידות). אף יעקב גנב - את לב הארמי, שכן ארמי היה, ומן הנמנע היה לגלות לו את כוונותיו, או גם להעלות כל חשד בלבו; שכן נאלץ היה לברוח, אם בכלל היה ברצונו לעזוב.

אמת ליעקב בראשית (פרשת ויצא) פרק לא פסוק יט

ותגנוב רחל את התרפים וגו'.

לא ידעתי מה כיון הכתוב בספור זה, אם לתת אמתלא ללבן ולהצדיקו על מה שרדף אחר יעקב, אין זה מכוונת התורה להצדיק את הרשעים, ואם להפך ברשעותו, שכל עיקר הרדיפה היתה בשביל אלהיו ורצה הכתוב להוכיח אדיקותו בעבודה זרה, גם זה אינו מוכח מן המקרא, דדילמא באמת חפש ומצא תואנה לחפש כליו שמא ישנם תחת ידו מכלי ביתו וכמו שדימה באמת יעקב. ואולי שרצתה התורה לספר שבאמת לא נטל יעקב כלום מבית לבן, ועל כרחך הא דפיצל את המקלות היה כדין. גם אפשר שכוונת התורה היתה לספר כי איש התם הזה חייב מיתה למי שגנב ממנו, לְעַד כמה היה יעקב אבינו רחוק מגניבה, וכמו שארז"ל בשלהי מסכת מכות [דף כ"ד ע"א] לא רגל על לשונו זה יעקב אבינו וכו', וכדכתיב [מיכה ז' פ"כ] תתן אמת ליעקב, ודו"ק.

In the terminology of the sages, *toreph* means revealed (cf. Gittin 21a, et. al.). But the underlying concept is the same. The revealed part is the part that is less protected. There is less intensity of power there. It is more exposed and it can be dominated by other forces.

כתבו על
המחבר כי
זהו ששיר
מקום התורף

Accordingly, the word “teraphim” in the Holy Tongue finds its root and concept in weakness and frailty. Its usage in the language of the sages includes *makom hatoreph* as the more disgraceful part and as the weaker part whereby a structure can be defeated; it is the less honorable and less powerful area. All this is stated clearly in the words of the sages.

☞ Manner of Production

In their words, we even find how the teraphim were produced (Zohar 164b). At certain hours, it was necessary to develop them actively, and at certain hours, it was necessary to slacken from developing them. This would continue back and forth based on a precise timetable.

ואמאי אקרי
תרפים בנין
דבטשי האי
שעתא והאי
שעתא ארפי ידא
כמה דאת אמר
רב עתה הרף
ידך אומנא כד
עביד ליה הווא
דידע רנעי
ושעתי קאים
עלי ואמר
השתא ארפי
השתא עביד
ולא תשכח
עבידתא
דאצטריד דירפוח
מינה אלא האי

The sages explain further that since the slackening played an integral role in their production, they are therefore called teraphim, as in *u'rephei yadayim*, weak-handed. This is how the teraphim worked and how they revealed future events. What must we understand from these matters that the sages transmitted to us?

הגות בפרשיות התורה 120-122

בפרשת בריחתו של יעקב וביתו מבית לבן, מאשימו לבן בשתי האשמות מסוג „גנבה“. הוא מאשימו שגנב את „אלהיו“, ושוב הוא מאשימו כי גנב את „לבבו“. גנבה ראשונה היא גנבה ממשית, שבוצעה על ידי רחל שלא בידיעת יעקב. בתורה אינו מפורש, למה עשתה זאת? לא מסופר אם נודע ליעקב על הגנבה כעבור זמן. מכיוון שסיפור גנבת התרפים של לבן בא כמעט יחד עם מה שנאמר אחריו: „ויגנוב יעקב את לב לבן הארמי, על בלי הגיד לו כי בורח הוא“ גראה, כי קולעים דברי הרשב"ם ושאר המפרשים, כי גנבת התרפים באה במטרה, שלא יתגלה ללבן כי יעקב בורח. המשפט „בלי הגיד לו כי בורח הוא“ מוסב על שתי הגניבות. רשב"ם מביא ראיה על סגולת התרפים להגיד את הצפונות, ממה שנאמר בתנ"ך: „התרפים דיברו אוון“ (זכרי' ב'). אולם אם כך, וכן לפי פירוש רש"י, שרצתה להפריש אביה מעבודה זרה, יש לתמוה למה העלימה רחל מיעקב את דבר גנבת התרפים? העלמה זו גרמה, שיעקב אמר ללבן: „עם אשר תמצא את אלהיך לא יהיה“, ולפי חז"ל נתקללה על ידי כך רחל ומתה בדרך. יתכן איפוא, שרחל ייחסה חשיבות לתרפים, וחששה מפניהם,

אולם יעקב המאמין בן מאמינים, לא ייחס להם שום חשיבות, והיה מקפיד אילו היה יודע שאשתו פוחדת מהם. בתורה מסופר ענין גנבת התרפים כעובדא בלבד, ללא הערה חיובית או שלילית. יש בטענת לבן: „למה גנבת את אלוהי“ קצת לצון, מאותו פרא-אדם, המאמין בדבר שאפשר לגנוב אותו. וישנם מפרשים האומרים, כי תכלית גנבתם על ידי רחל היתה לשם זה, כדברי יואש לאנשי עירו: „אם אלהים הוא יירב לו, כי ניתץ את מזבחיו“. גם שימת התרפים בכרה-הגמל הוא כנראה דבר של ביזוי, ומראה כי רחל לא האמינה ח"ו באלהותם. נראה איפוא הגיוני הסברם של חז"ל, ומובא ברש"י"ל כי רחל לקחה את התרפים כדי להפריש את אביה מעבודה-זרה. אולם אבן-עזרא מפרק הסבר זה, אם כן למה לא זרקתם, או הטמינתם בדרך? ולשם מה הובילה אותם אתה? לכן מפרש הוא את ענין התרפים, כמורה המזלות, ידועה השקפתו של אבן-עזרא כי יש ממש בחכמת המזלות. חששה רחל, שמא על ידי כלי זה יודע ללבן באמצעות המזלות כיוון בריחתו של יעקב, ולכן גנבתם. היא לא הטמינתם בדרך, כי הם לא היו אליל שעובדים לו. הרמב"ן אומר ג"כ כי היו כלי לקבל השעות.

במלת „תרפים“ אנו נפגשים הרבה בתנ"ך, ובהקשר לקסמים, או עבודה פולחנית. בהושע ג' נאמר „אין מלך, ואין שר וכו', ואין איפוד ותרפים“. אפוד הוא מכשיר של קודש, והנה מצורפים אליו גם תרפים. גם בשמואל א' ט"ו נאמר: „חטאת קסם מרי ואוון, ותרפים הפצר“. גם על גבוכדנצר נאמר ביחזקאל כ"א: „קלקל ביצים, שאל בתרפים“. כל זה מראה, כי תרפים היו מכשיר לקסום קסם. מאידך מצאנו אנו את התרפים גם בביתו של דוד. אשתו מיכל בת שאול, שמה אותם במטה, עם כביר עיזים למראשותיו, כדי שמחפשי דוד יחשבו, כי הוא שוכב במטה (שמואל א' י"ט), אם כלי-קסם הם, לשם מה הם נמצאו בבית-דוד?

לכן סובר הרמב"ן, כי תרפים כשלעצמם אינם אלא כלים לקבל את השעות (כלומר, להורות את השעה). אבל קוסמים משתמשים בהם לשם קסמיהם, ומנבאים בהם עתידות. על כן הם נקראים: „תרפים“ מלשון „רפה“, כלומר „גבואה“ רפויה ובלתי בטוחה. יתכן כי לבן אף עבד להם, כמו שהוא אומר: „למה גנבת את אלוהי“. בדרך כלל אין הם אליל, אין מפללים אליהם, אלא מנחשים באמצעותם עתידות. בפסל מיכה נאמר: „ויעש לו אפוד ותרפים“ (שופטים י"ז ה'). איפוד ידוע היה ככלי-קודש, לכן עשה לעצמו מיכה דימוי אפוד, ואף צירף אליו תרפים, ובאמצעותם התפרסם כמגיד עתידות. ארם מקום של קוסמים היה. גם בלעם בן בעור בא מארם, וכנראה גם לבן קוסם היה, כמו שאמר „נחשתי“. רחל לקחה ממנו את הכלי, שבאמצעותו היה יכול לקסום קסם, לשם מה? האם בגלל שחששה מפניו, או כדי להפריש את אביה מעבודה זרה? — הרמב"ן אינו עונה על כך. לפי הרמב"ן לא היו התרפים כשלעצמם פסול. והם היו רק כלי להורות השעות, ואין תימה אם נמצאו גם בבית דוד.

אולם הזוהר, תרגום יהונתן, פרקי דרבי אליעזר ועוד סוברים, כי התרפים היו עבודה-זרה ממש. הם אומרים, כי אליל זה, היה בכור אדם, שנשחט, הוחגט, וסתחת לשונו היו שמים שם של טומאה, והוא היה מגלה צפונות. אף בעל מעשי ה' לרבי אליעזר הרופא, שדרכו בדרך כלל בחקירה, סובר בענין זה כמו הזוהר, ואומר, כי שם האליל הוא „תרפים“, לשון גנאי, כמו מקום התורפה. אולם התרפים בבית מיכל בת שאול היו רק, צורה דימוי גוף, לנקות עליה בגדים. בגלל דימויו לתרפים, שהם גוף אדם, שמה אותם מיכל בת-שאול במטה עם שער עיזים למראשותיו, להטעות בהם את מחפשי דוד. השל"ה הקדוש סובר, כי דבריה של רחל „כי דרך נשים לי“

הם דברי אמת, שנאמרו בדרך רמוז. חז"ל בשבת דף פ"ב אומרים, כי עבודה-זרה מטמאה כנדה. לכן היתה רחל גדה.

אולם רמב"ן, רבנו בחיי ואחרים סוברים, כי רחל התכוונה להרתיע את אביה בטומאת הנדה. גדה נחשבה טמאה ומזיקה, שאף הבל שלה ועפר אשר היא דורכת עליו הוא טמא, ומזיק, כמו שמאריך רבנו בחיי לפרש בפרשת תזריע. כשאמרה רחל כי דרך גשים לה, מיד נרתע אביה מלהיכנס לאהל שלה.

בכל אופן מהווה גגבת התרפים על ידי רחל דבר סתום, וטעמה אינו מבורר. לדעת חז"ל שהתכוונה להפריש את אביה מעבודה-זרה קולעים דברי יעקב אבינו, לפי פירושו של חתם-סופר: „עם אשר תמצא את אלוהיך — לא יחיה“, אפילו תמצא את האלהים שלך בידי מישהו מאתנו, תווכח לדעת, כי מצאת רק פגר מובס, שאין בו חיים. לכן: „הכר לך מה עמדי“ — התבונן והתעמק באמונתי אני, בא"ל חי וקיים „וקח לך“ אמוגה באלוקים בחזורך הביתה. זה כמובן דרוש, אך משתלב ברעיון הנ"ל של חז"ל.

☞ Predicting Events

Any revelation of the future that does not come from on high can only come from the extrapolation of the present. In essence, such a future already exists but it is currently obscure and unrevealed. Revealing it is not a revelation of the future but of the present.

For example, a botanist can look at a seed and see with his eyes which tree it will sprout once it is planted. If he tells it to those who are unfamiliar with the subject, and some time later, it indeed begins to sprout as he predicted, those fools will think of him as a prophet. Obviously, this has nothing to do with prophecy. He did not reveal the future but the present. His prediction materialized because it was hidden in the seed from before.

This is the only option of revealing the simple future, which in actuality is not the future at all. The revelation is merely of things that already exist. On a deeper level, they are the present. Only, there is a process of revelation. One who is familiar with the process or who has already seen or experienced it can discern in the root itself what will eventually emerge. He knows what will happen in another three months. Obviously, this has nothing to do with prophecy.

520 Real Future

This manner of revealing the future is what the Torah calls astrology and divination, of which it says in continuation (Devarim 18:14-15), "But as for you—not so has God your Lord provided for you. God your Lord will establish from your midst, from your brethren, a prophet like me; to him you shall listen."

The Creator promises us that He will provide us with prophets. They reveal the future for they derive it from the source where the future is known albeit not actualized. This is a real future. It does not exist in the present; it will come to be in the future.

Moreover, the prophesized event will come to be because a prophet revealed it. Had he not revealed it, the future could have been changed. In many instances, it is possible to pray and alter the situation. But once a prophet brings it down to our world and reveals it, it becomes established, and it truly will happen (cf. Rambam *Hilchos Yesodei HaTorah* 10:3-4).

Here, the revelation is of a real future; the event does not exist yet even as a seedling. Not only does the prophet not reveal the present but the future, but also his revelation creates the certainty of that future. If not for his revelation, the event may very well not happen. It happens because it was indeed revealed by a prophet.

This is another realm entirely. How is it possible? How can one know the future? How can a nonexistent event be revealed? Understandably, this revelation is not from here. It comes from a place that is beyond here. God reveals His counsel to His servants, the prophets (Amos 3:7). He reveals to them what He will do in the future; He reveals to them what will be.

520 Dividing Abyss

The difference between these two forms is the chasm that separates the Jewish People from the nations of the world.

"When you come to the Land that God your Lord is giving to you, do not learn to act according to the abominations of those nations. There must not be found among you anyone who passes his son or daughter through the fire, or one who divines divinations, an astrologer, enchanter, or sorcerer, or an animal-charmer, or one who queries Ob or Yidoni, or inquires of the dead. For all who do these are an abomination to God, and because of these abominations, God your Lord is driving them out from before you. Be wholehearted with God your Lord. For these nations, which you shall possess, listen to astrologers and to diviners. But as for you—not so has God your Lord provided for you. God your Lord will establish from your midst, from your brethren, a prophet like me; to him you shall listen" (Devarim 18:9-15).

This is the dividing abyss. As the Talmud states (Pesachim 66a), "Let Israel be—if they are not prophets, they are descendants of prophets." We belong to prophecy. We are either prophets or worthy of prophecy, which is the meaning of descendants of prophets. But the nations of the world listen to astrologers and diviners.

520 Feeble Attempt

Everyone wants and seeks to know the future and everyone searches for it. One who lives in the world is living within a cavernous realm and if its future aspect were obscure, life would be very, very uncomfortable. If the entire future were absolutely closed, it would be exceedingly harsh. But the future is opened before us. We know that the sun will rise in the morning, we are somewhat familiar with the calendar, and we know when the Sabbath Lights will be kindled in another couple of weeks. In other words, some future events are revealed to us.

This, however, is not called the future. Yet we truly wish to know the future. We seek very much to discover what it has in store for us. We find it unpleasant to live in an obscure system where the future is completely closed and utterly un-

known. We therefore endeavor greatly to paint a picture of a future that will enable us to live on a secure path. In this manner, we enter a future that is established and predetermined—not roughly but near precisely. Everything is paved and well planned, and we advance toward a future that is known, clear, and complete.

But this is absolute nonsense—and truly so, for nothing we plan is the future. We progress toward the future yet plan the present. All our plans can only be the present for the future is closed, what will be is obscure. We attempt to clarify it, but all our attempts are in a realm whose future is the consequential outcome of what already exists. The continuation is a matter of course; it comes nearly on its own. But if we had to create a future, to begin something new, we would certainly be unable. It would be impossible.

80 Our Dimension of Time

This is the difference between Israel and the nations. We are prophets, descendants of prophets, and we have faith in prophets. All their words are directed at teaching us of the true future, which is not concealed in the present. It is the absolute reverse of what is anticipated from the present.

This future is the one for which we yearn and toward which we stride; it is the true dimension where we live. Our past is, “God was King,” our present is, “God is King,” and our future is, “God will be King forevermore.”

These are our three dimensions—past, present, and future. In essence, they are one dimension: time. It is where we live; it is where we stride forward.

The future is not the consequential outcome of the present, Heaven forbid. Nothing that emerges on its own from the present has the status of the future. The consequential outcome of the present is not something that will be but something that is. All this is included in the statement, “God is King.”

When we additionally say, “God will be King forevermore,” we are revealing something that does not yet exist. It will be, but it is currently nonexistent. “On *that* day, God will be One and His Name One” (Zechariah 14:9). In the present, it does not yet exist.

80 Slackening the Reins

There is something wondrous to contemplate here.

On any standard and established course, which requires no new path to be paved but which continues onward on its predetermined course, the reins can be slackened. There is no need to grip the horses, no need to toil to direct and guide them. The course is fixed and it continues onward, “What was is what shall be” (Koheles 1:9).

To advance toward this type of future, there is no need to toil, to work hard; no paving is necessary, nothing new needs be created here. To the contrary, the future already lies in the present. Once we reached where we are now, the continuation of the path is a matter of course.

Anything that is a matter of course parallels teraphim, from the root *traphon*, weakening. Anything that is a matter of course comes through slackening; it does not come by toil.

If wish for the present to lead toward a future that is not the consequential outcome of the present but that is entirely novel, we must toil very, very hard. Great exertion is necessary; there is no weakening of the hands. To create a future, to lead toward such a future, we must simply work hard.

The teraphim predict the future because they are produced by way of slackening. They are produced actively in part, and the remainder is produced by itself. “Now, you may slacken; the rest will happen on its own.” Anything whose very production entails slackening in the continuation of its production is called teraphim.

This is the concept of the teraphim. They predict the future—but only as teraphim. They do not predict the true future, the future that can only be revealed from on high. They predict the future of astrologers and diviners. They predict the future that already exists in the present, which is clearly not the future.

Slackening is the secret of their production; it integrates them with an element of something that happens by itself. Obviously, we still have no idea how to produce them, but weakening must be joined to their production. Some work is required but the rest will be smoothed out by itself; the continuation is a matter of course. Such an object also predicts a future that is a matter of course for this is its very essence.

Predicting the Future

The name of an object declares its essence. The teraphim whose concept is to predict the future bear this name for it relates to *riphyon*, weakening, and to *torphah*, powerlessness. Every actualization of power comes with exertion and toil; weakening comes by itself as a matter of course. Every actualization of power begins anew; weakening is the continuation of what was; there is no new beginning. This is the concept of the teraphim.

🌀 Claim of Rachel

On this note, let us add one insight from the portion.

Rachel hides the teraphim by sitting on them, and she declares that she cannot stand, “for the way of women is upon me” (Bereshis 31:35). The Vilna Gaon (cited in *Divrei Eliyahu*) explains that she was not lying. She was telling the truth. She was in contact with idolatry, which by law causes defilement as a Niddah (Shabbos 82a). She was saying that she could not stand for she was in a parallel situation.

This law applies to all forms of idolatry. Yet the allusion of the sages focuses on the teraphim. Let us try to understand why this profound insight is unique to the teraphim.

וְרַחֵל לָקְחָה אֶת
הַתְּרָפִים וְשָׂמָם
בְּכַר הַמִּטָּה
וַתֵּשֶׁב עֲלֵיהֶם
וְגו' וְתֹאמַר אֵל
אֲבִיהָ אֵל יִחָר
בְּעֵינַי אֲדוֹנֵי כִי
לֹא אוֹכַל לָקוּם
מִפְּנֵי כִי יָרַד
נָשִׁים לִי
אמר רבי
עקיבא מניין
לעבודה זרה
שמטמאה
במשא כוזה

Rav Michael Hattin - Vayetze Lesson 42

בראשית (פרשת חיי שרה) פרק כד פסוק כט - לב

וּלְרַבֵּקָה אֶחָ וּשְׁמֹו לָבֵן וַיִּרְצַן לָבֵן אֶל־הָאִישׁ הַחֹוֹצֵה אֶל־הָעֵינִי: וַיְהִי כִּרְאֹת אֶת־הַנְּזֻם וְאֶת־הַצְּמִדִּים עַל־יָדָי אֲחַתּוֹ וּכְשֶׁמְעֹו
אֶת־דְּבָרֵי רַבֵּקָה אֲחַתּוֹ לֵאמֹר כֹּה־דִבֶּר אֵלַי הָאִישׁ וַיִּבְאֵל אֶל־הָאִישׁ וַהֲנִי עֹמֵד עַל־הַגְּמָלִים עַל־הָעֵינִי: וַיֵּאמֶר בּוֹא בְּרוּךְ יִקְנֶה
לְמָה תַעֲמֵל בַּחוּץ וְאֲנֹכִי פְּנִיתִי הַבַּיִת וּמְקוֹם לְגַמְלִים:

Although Lavan presents himself as being genuinely hospitable to the tired traveler, the Torah indicates that Lavan’s initial enthusiasm had actually been ignited by the expensive golden jewelry and favorable words with which his young sister had returned home. In a pattern to be consistently repeated throughout the story of Yaakov’s interaction with him, Lavan here betrays his true colors as an avaricious and opportunistic individual who is nevertheless able to conceal his true objectives of self-gain and profit beneath the veneer of social propriety.

בראשית (פרשת חיי שרה) פרק כד פסוק נ - נב

וַיַּעַן לָבֵן וּבְתוֹאֵל וַיִּאמְרוּ מִיִּקְנֶה יֵצֵא הַדָּבָר לֹא נוֹכַל דִּבַּר אֶלְיָהוּ בַע אֹיֵטוֹב: הִנֵּה־רַבֵּקָה לְפָנֶיךָ קָחָה וְתָהִי אִשְׁהָ לְבָר
אֲדוֹנֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבַּר יִקְנֶה: וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמַע עֶבֶד אֲבֵרָהֶם אֶת־דְּבָרֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחֲוֶה אֶרְצָה לִיקְנֶה:

Lavan here positions himself before his father in acting in Rivka's interests... he wants to secure a bright future on her behalf, and marriage to the wealthy scion of the kind Avraham and Sarah is certainly to her advantage,

When the anxious servant hears their words, he again expresses his gratitude to G-d, and then proceeds to shower Rivka with presents... Eliezer and his men retire for the night, no doubt sleeping the pleasant sleep of those who have successfully and swiftly accomplished their tasks. The next morning they arise, and Eliezer... asks for their leave.

בראשית (פרשת חיי שרה) פרק כד פסוק נג - נז

ויוצא העבד כלי-כסף וכלי זהב ובגדים ויתן לרבקה ומגדנת נתן לאסיה ולאמה: ויאקרו וישתו הוא והאנשים אשר-עמו ויגילו ויקומו בכקר ויאמר שלחני לאדני: ויאמר אחיה ואמה תשב הנער אתנו ימים או עשור אחר תלך: ויאמר אלהם אל-תאחרו אתי וילקח הצליח דרכי שלחוני ואלכה לאדני: ויאמרו נקרא לנער ונשאלה את-פיה:

Here again, Lavan's initial offer is presented as an unreserved expression of generosity and good-heartedness. As it becomes apparent to him, however, that delaying matters may indeed result in the realization of additional gains, he tempers his proposal with a seemingly not unreasonable qualification. Only Rivka's (unexpected?) assent foils the plan, and instead, she is sent off with her family's poignant blessings. As above, Lavan casts himself as a considerate and honorable figure acting in consonance with the best interests of his sister and according to socially accepted mores, but other sinister factors appear to be at work.

בראשית (פרשת ויצא) פרק כט פסוק יג - יז

ויהי כשמע לבן את-שמעו יעקב בן-אחיתו גרץ לקראתו ויספק-לו וינשק-לו ויביאהו אל-ביתו ויספר ללבן את כל-הדברים האלה: ויאמר לו לבן אך עצמי ובשרי אתה נישב עמו חדש ימים: ויאמר לבן ליעקב הכי-אתי אמה ועבדתני חנם הגידה לי מה-משפחתך: וילבן שתי בנות ישם הגדלה לאה וישם הקטנה רחל: ועיני לאה רכות ורחל היתה יפת-תואר ויפת מראה:

Lavan throws his home open for an unfortunate runaway, showing him love and compassion, and lending a receptive ear to Yaakov's plight... Could Lavan's enthusiastic welcome have been conditioned by memories of Eliezer's lucrative visit years before? During the course of that first month, Yaakov had... commenced working for Lavan in tending his sheep. Lavan, in an outward display of integrity that is his hallmark, invites Yaakov to set a wage. Having already met the acquaintance of Rachel and been impressed... Yaakov offers to serve Lavan for a period of seven years in order to win her hand in marriage. To this, Lavan readily agrees... the time passes... Lavan, in a brazen act of deception, surreptitiously replaces Rachel his younger daughter with Leah his older one. It is not until the next morning that Yaakov discovers the ruse...

Lavan's conduct is remarkable on three counts. First of all, although he readily agrees to the terms that Yakov initially proposes, he wastes no time in completely rewriting the terms to suit his own goals... just prior to Yaakov's proposal, the Torah parenthetically remarks that... "Leah's eyes were RaKot"... Thus as the seven years draw to a close and Leah is still unmarried, Lavan decides that Yaakov's trusting offer

presents an excellent opportunity for him to find a hard-working husband and thus avoid the risk of her remaining a spinster.

Secondly, rather than admitting his deviousness and expressing remorse for his conduct, Lavan righteously wraps his vile act in the mantle of civility by invoking his heightened sensitivity to the community standards of which they are part. It may indeed be the case that in Charan the younger is not to be married before the older, but if Lavan had even a shred of decency, he would have made that clear to Yaakov from the outset. Lavan thus commits the contemptible crime of betraying the precious bond of trust between individuals in the name of some faceless convention against which there can be no recourse.

Thirdly, there can be no doubt that Lavan is motivated not solely by care for Leah's future, but by a calculated concern for his own selfish objectives as well... By tying Yaakov's marriage to Rachel to a second seven years of service, Lavan is not only securing Leah's future... Lavan plays upon Yaakov's vulnerable state to extract an additional term of work in order to ensure his own success, all of course at Yaakov's emotional and physical expense...

After Lavan accuses him of theft but fails to uncover any evidence of wrongdoing, Yaakov finally erupts in a cathartic release of frustration... the contents of which significantly Lavan never disputes, makes it abundantly clear that notwithstanding Lavan's deplorable conduct, Yaakov had succeeded in maintaining his integrity... He had avoided acts that were acceptable according to convention, for a shepherd is typically permitted to eat from the sheep as circumstance demands. He has been held responsible for attack and theft, although the shepherd is customarily absolved from making restitution for losses beyond his control...

Lavan champions himself as an exemplar of uprightness, of concern for others, of attentiveness to social mores. Yet, he has consistently acted with veiled unscrupulousness, trampling the rights of others and overlooking ethical conventions when they have conflicted with his own agenda of self-promotion. Yaakov, misrepresented ever since his youth as the wily deceiver, instead emerges as the paradigm of probity, never attempting to secure what is rightfully his through unjust means. Even on the eve of his sudden departure, no doubt never intending to see Lavan again, Yaakov knowingly refuses to take anything of Lavan's with him, for that would have constituted theft.

know that its honor is that it has not one thing for naught, as Rashi states (Sotah 49a s.v. *batlefi*).

In essence, we are now engaged in the honor of the Torah. When we are granted the slightest opening to gain some insight into the words of Torah, it pierces the skies; its import is beyond expression.

80 Wrongness Power and Mourning

Throughout the Torah, we find the term *aven*, spelled Aleph, Vav, Nun, as in (Bamidbar 23:21), “He has not beheld *aven*, wrongness, among Yaakov, nor seen pointless toil among Israel.” *Aven* refers to something not good, improper, false, as in, *po’alei aven*, workers of wrongness (Yeshayahu 31:2, et al.).

The *Ohr HaChaim* (ibid.) originates that the word *aven*, which means wrongness, comes from the same root as the word *avn*, which is spelled the same way, but which means power, as in (Yeshayahu 40:26), “By abundant power—*avnim* plural of *avn*—and vigorous strength.”

We find a third meaning for the same letters, as in (Devarim 26:14), “I have not eaten of it in my mourning,” *avn*, from the root *avn*. Here, it refers to grief, sorrow—*avnim*, the most intense state of mourning, the time of distressful weeping.

Our masters reveal how all three connotations are found in one word. The unique aspect of wrongness called *aven* applies when the power, *avn*, which should have been activated for goodness, is activated in the opposite direction, for evil, which brings in its wake mourning, *avnim*.

For this reason, *aven*, wrongness, is often juxtaposed with *avnal*, which clearly signifies power—toil without purpose, toil that does not bring to the right place. This is also the concept of *aven*, wrongness. The very power that should have been employed to reach a good purpose is now employed to bring sorrow over not being implemented correctly.

What indeed is the source of the sorrow, the cause of the most intense mourning, *avnim*? It comes from the returning blow that strikes the one who implemented the power wrongly. When a person implements his power correctly, he creates, builds, or does what he must do. When he implements it in the wrong place, the action returns to strike him.

תבב
תמ
תת
תת
תת
תת
תת

תת
תת
תת
תת
תת
תת
תת

תת
תת
תת
תת
תת
תת
תת

תת
תת
תת
תת
תת
תת
תת

תת
תת
תת
תת
תת
תת
תת

תת
תת
תת
תת
תת
תת
תת

תת
תת
תת
תת
תת
תת
תת

תת
תת
תת
תת
תת
תת
תת

Here, all three words are integrated—*avn*, power, *aven*, wrongness, and *avnim*, mourning. This is the process.

80 Today’s Work Ethic

The foregoing provides us with truly unique flavor to a verse cited by the Ramban (Bereshis 31:19) on the subject of the teraphim: “For the teraphim have spoken *aven*, wrongness” (Zechariah 10:2). What is the connection between teraphim and *aven*?

They also appear together when Shmuel said to Saul (Shmuel I 15:23) “For rebellion is like the sin of divining; and verbosity is like *aven*, wrongness, and teraphim; because you have rejected the word of God, He has also rejected you from being king.” How are these concepts integrated?

But as we have explained, *aven*, wrongness, refers to any power that is not directed toward a true future. Workers of wrongness, *po’alei aven*, are those who do things that bring to no purpose at all, as in (Tehillim 7:15), “And he conceives *avnal*, pointless toil, and brings forth falsehood,” or as it ends elsewhere (Iyov 15:35), “and brings forth wrongness,” *aven*.

This is the concept of *avnal*, pointless toil, and *aven*, wrongness, which are often juxtaposed, as cited earlier, “He has neither beheld *aven*, wrongness, among Yaakov nor seen *avnal*, pointless toil, among Israel.” Both express the expending of energy that leads nowhere.

It is similar to the work ethic nowadays. Anyone can look at his surroundings—or at himself—and see that most people in the world toil so that they may reach a state where they can cease toiling and allow the rest to come on its own. This darkness is called *aven* and teraphim.

People work and work, but their focus is to reach a state where everything will go smoothly and the continuation will come by itself. It is a form of *aven*, wrongly applied power, to reach a state of relaxation, *harpyah* related to *riphyon*, slackening; which in the language of the Torah is called teraphim.

“When Yaakov left Lavan’s house with his family, ready to move on, Rachel stole Lavan’s *terafim* (idols of some sort) to prevent her father from engaging in idolatry. Lavan chases after Yaakov and accuses him of stealing his idols. The *Shvilei Hayim* addresses an age-old question: Do the ends justify the means? If one’s goal is very holy and noble, what kind of means can one utilize to attain that goal? Can one use less-than-holy methods to achieve the goal?

It seems that Rachel felt that she could. She stole her father’s idols in order to prevent him from worshipping *avoda zara*. *Hazal*, however, say she was punished for stealing them – she died while giving birth to Binyamin.

Based on Rachel’s punishment, it would seem that ends do not justify the means, but rather the opposite: The means create the noble ends. We have to act properly in order to create a positive result.

If getting to one’s goal using questionable means will cause someone pain, that is *prohibited*... Rachel caused pain and agony to Lavan, so she was held accountable.

אמרי ברוך 151-152

העונש על הגניבה מלבן

עוד מצינו בפרשתינו (בראשית לא, כו) ויאמר לבן ליעקב מה עשית ותגנוב את לבבי ותנהג את בנותי כשבויות חרב. ובפסוקים שלאחר מכן נאמר (שם, לד) ורחל לקחה את התרפים ותשימם בכר הגמל וגו'. נמצא שיש ב' גניבות מלבן א) בריחת יעקב ב) גניבת התרפים.

וכתב על זה בזוהר הקדוש (ח"א קסד: עם פירוש הידיד נפש בסוגריים) תא חזי לבן אזל ביומא חד ארת שבעה ימים דאזל יעקב [לבן הלך ביום אחד דרך שיעקב הלך ז' ימים], בגין לאעקרא ליה מן עלמא [כדי לעקרו מן העולם], תד על דאזל וחד על אינון תרפים [א' על שברח, ב' על אלו התרפים], ואע"ג דרחל איהי עבדת לאעקרא ליה לאבוה מבתר ע"ז, אתענשת דלא רביאת ליה לבנימין ולא קיימא בהדיה שעתא חדא בגין צערא דאבוה [ואעפ"י שרחל עשתה זאת כדי לעקור את אביה מעבודה זרה, נענשה שלא גידלה את בנימין אפילו שעה אחת בגלל הצער שגרמה לאביה אף שהתכוונה לטוב].

ויש ללמוד מכאן חומר הענין עד כמה יכול אדם ליענש על גזל, שהרי לבן הצליח לרדוף אחר יעקב אבינו ע"ה ביום אחד דרך שיעקב אבינו הלך ז' ימים, ולעומת זאת רחל אף שהתכוונה לשם שמים בגניבת התרפים, כדי להפריש את אביה מעבודה זרה, אף על פי כן כיון שגרמה לו צער נענשה שלא זכתה לגדל את בנה בנימין אפילו שעה אחת.

וכן עיין בספר אוצר מפרשים שנאסף ונערך ע"י הרה"ג ר' יהודה דוד אייזענשטיין זצ"ל (מדרש עשרת הדברות עמ' 460) שהביא שבנוסף לכך גרם עון זה לרחל אמנו ע"ה שלא תיקבר במערת הצדיקים, מערת המכפלה, וכל זה אף על פי שכיוונה לגמרי לשם שמים.

☞ Providing a Future

Rachel was well aware of Lavan’s nature, as she had said a few verses earlier. She was the main reason for the separation

of Yaakov and the entire family of Israel from the home of Lavan (cf. Bereshits 30:25). She was the one who declared (ibid. 31:15), “Are we not considered strangers by him?” The verse indeed begins, “Rachel and Leah responded....”

Her intent in taking away the teraphim of Lavan was to enable him to be somehow associated with the dimension of the future. As long as he had the teraphim, he lacks a future. His entire future is in the past, “What was is what shall be... and there is nothing new...” (Koheles 1:9).

Rachel was well aware of who Lavan was in the past, and she was well aware of who he was in the present. The favor that she wished to bestow upon him was to open a door to the future and grant him some possibility of experiencing a real future.

Understandably, in the eyes of Lavan, it seemed like the opposite. This can be experimented even today. Take away the fixed, planned, expected, and predetermined future of a person, and place him on the path to a future of another caliber, and it will seem to him that his future was destroyed, not that he was granted a future.

89 Profound Dispute

This was the dispute; it was obviously more profound than would seem at first glance. Lavan tells Yaakov (Bereshits 31:30), “And now you have left because you have greatly longed for your father’s home but why have you stolen my deities?” What is the connection between these two seemingly disparate claims?

Lavan sees his entire future in all that was born and in all that was created in his home, as he later declares openly (v.43), “The daughters are my daughters, and the children are my children, and the flock is my flock, and all that you see is mine.” In other words, “All this continues from me; it is my future.”

He thus tells Yaakov, “You wish to create for yourself an original future. You have left because you have greatly longed for your father’s home. But why have you deprived me of my future? Why have you stolen my deities? You are proceeding toward your future, but why must you take away my future?”

וְהָיָה
כִּי יִשְׁכַּח
אֶת הַתְּרָפִים
וְיָשָׁב
לְבָנָם

וְהָיָה כִּי יִשְׁכַּח
אֶת הַתְּרָפִים
וְיָשָׁב לְבָנָם
וְהָיָה כִּי יִשְׁכַּח
אֶת הַתְּרָפִים
וְיָשָׁב לְבָנָם

וְהָיָה כִּי יִשְׁכַּח
אֶת הַתְּרָפִים
וְיָשָׁב לְבָנָם

And this is where the curse was said. “Anyone with whom you find your deities will *not live*,” meaning will not have a future. “Let it be as you claim. You have been deprived of your future. Whoever is responsible will also be deprived of a future.”

It was measure for measure—no matter that the future that was taken away was illusory, the concept of teraphim, which is not a future. To the contrary, from Rachel’s perspective, she had given him a future. Nonetheless, one who deprives another of a future is deprived of a future.

90 Planning the Future

There is such an order in the world; it exists. There is truly an option for things to go according to plan. This is what usually happens, even in the decisive majority of cases (cf. Ramban to Bereshits 31:19).

Most people in the world make plans and things proceed accordingly. At times, even often, plans are disrupted, but it is the minority, albeit common. By certain individuals, it may even be the majority. But on a general scale, it may be said that plans are mostly successful.

If this were not the case, people would cease planning the future. If plans always went awry, there would be no reason to make them. If we nonetheless find no one ceasing to plan, it clearly must work out. And to the contrary, it is only gaining momentum. People plan for more and more, down to the last detail.

Pitiable is one who lives in such a realm. It is a closed system. If it is predetermined, what is the point of experiencing it? If we know what it is—why must we suffer through it in actuality? Why is it important to undergo? What does it add? What pleasure is there, what flavor can it have? A thing cannot have any flavor unless it contains something new. If it is already fixed, and even the degree of pleasure is planned, it certainly has no flavor.

One who wishes to escape this enslavement must stand against the tide. And it truly is fearsome enslavement. Things are established and they advance with great force, like a tidal wave. They surge toward the future and they sweep away all who stand in opposition.

80 The Miracle of Purim

One man in the world stands in opposition. Once he was born, it is no longer necessary to surrender to the tide. Subsequent to his birth, one man stood strong. When all the king's servants that were at the king's gate would bow and prostrate themselves before Haman, for so had the king commanded concerning him, Mordechai would neither bow nor prostrate himself (Esther 3:2).

He stood strong like Avraham Avinu, who is called *Azrahan Halvri*, Avraham of the Other Side, for the entire world was on one side, and he stood alone on the other side (Bereshis Rabbah 42:8). He stood as a solitary man not simply against a tide but against a tide that had the power of domination; he stood against it with absolute disregard. Let the tide go where it may, but I am not ready to bow.

The topic is not precisely seasonable but everyone presumably recalls the story of Purim. On the surface, it seemed that Mordechai had just deprived the entire Jewish People of a future. His defiance brought about the decree to destroy, to kill, and to annihilate the entire Jewish People from young to old, children and women, in one day (Esther 3:13). It was an absolute severance of the future.

The Maharal explains that the significance of one day is that it is not considered a stretch of time; it is instantaneous. The decree would be carried out posthaste; from the time of its issue to the time of its execution, there would be no stretch of time. As the Talmud states (Yoma 62b), "There is no deficiency of time for tasks done on the same day." What ever happens on one day is considered to have happened simultaneously. This form of cutting off the entire nation is the absolute elimination of the future.

So it seemed. But who was right? Was it all the predictors of the future, claiming that he was endangering them, bringing them to the brink of annihilation and even past it, or was it he? "For a decree that is written in the king's name and sealed with the king's ring cannot be revoked" (Esther 8:8). Indeed, the decree had been written and sealed to destroy, to kill, and to annihilate the entire Jewish People from young to old, children, and women—in one day. It clearly seemed that what he did was jeopardize their entire future.

הָיָה יוֹם יָחִיד
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה

וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה

וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה

וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה

וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה

וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה
וְיָחִיד הָיָה

But what he did in actuality was open a new future, a true unprecedented future.

Reflections & Introspection | Vayishlach

80 Our Future

Haman tells Mordechai, "But your ancestor bowed before my ancestor. Why do you transgress the commandment of the king?"

To this, Mordechai responds, "My ancestor Binyamin had not yet been born." When Binyamin was born, he brought a new dimension to the world. He introduced a future that has absolute disregard for the present.

The birth of Binyamin insinuated into the world a future, a form of continued existence, which if looked upon from the perspective of the present would be impossible. The chances for the present to lead to it are nil. But a true future was opened here.

This type of future is the one we await. For us, there is no other future. All other futures will perish together with the past and present. They are the futures of astrologers and diviners. The only future is the one that was revealed by prophecy. This is our future; it alone exists.

What happened to the תרפים?

בראשית (פרשת וישלח) פרק לה פסוק א - ב

וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים אֶל־יַעֲקֹב קוּם עֲלֵה בֵּית־אֵל וְשׁוּב־שָׁם וַעֲשֵׂה־שָׁם מִזְבֵּחַ לַאֲלֹהֵי הַנֶּרְאָה אֵלֶיךָ בְּבָרְחָךְ מִפְּנֵי עֲשׂוֹ אֲחִיךָ:
וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־בֵּיתוֹ וְאֵל כָּל־אֲשֶׁר עִמּוֹ הִסְרוּ אֶת־אֱלֹהֵי הַנֹּכַר אֲשֶׁר בְּתֻכְכֶם וְהִטְהַרְוּ וְהִסְלִיפוּ שְׂמֹלְתֵיכֶם:
וְנִקְוָה וְנִעְלָה בֵּית־אֵל וְאֶעֱשֶׂה־שָׁם מִזְבֵּחַ לַאֲלֹהֵי הַנֶּרְאָה אֵתֵלְךָ וְנִהְיֶה עִמָּלִי בְּבָרְךָ אֲשֶׁר הִלְכֵתִי:
וַיִּתְּנוּ אֶל־יַעֲקֹב אֶת כָּל־אֱלֹהֵי הַנֹּכַר אֲשֶׁר בְּיָדָם וְאֶת־הַנְּזָמִים אֲשֶׁר בְּאֲזְנוֹתֵיהֶם וַיִּשְׂמְנוּ אֹתָם יַעֲקֹב תַּחַת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר עִם־שָׂכָם:

וַיִּסְעוּ וַיְהִיו חֲתַת אֱלֹקִים עַל־הָעֵרִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרָי בְּגֵי יַעֲקֹב:

וַיָּבֹא יַעֲקֹב לַיּוֹזָה אֲשֶׁר בְּאֶרְצוֹ כְּנֻעַן הוּא בֵּית־אֵל הוּא וְכָל־הַעַם אֲשֶׁר־עִמּוֹ:

וַיְבֹן שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא לְמָקוֹם אֵל בֵּית־אֵל כִּי שָׁם נִגְלוּ אֵלָיו הָאֱלֹקִים בְּבָרְחָו מִפְּנֵי אֲחִיו:

וַתִּמַּת דְּבָרָה מִיַּגְּקַת רַבָּקָה וַתִּקְבֹּר וַתַּסַּחַת לְבֵית־אֵל תַּסַּחַת הָאֵלֹוּן וַיִּקְרָא שְׁמוֹ אֵלֹוּן בְּכוֹת: פ

וַיָּרֵא אֱלֹקִים אֶל־יַעֲקֹב עוֹד כְּבָאוֹ מִפְּנֵן אַרְם וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ:

וַיֹּאמְרוּ־לוֹ אֱלֹקִים שְׁמֹךָ יַעֲקֹב לֹא־יִקְרָא שְׁמֹךָ עוֹד יַעֲקֹב כִּי אִם־יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמֹךָ וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל:

וְאֶת־הָאֶרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְאֲבֹתֶיךָ וְלִצְחָק לֶךָ אֶתְנַנֶּה וְלִנְרָעָה אֶתְרִיף אֶתְּנוּ אֶת־הָאֶרֶץ:

וַיַּעַל מֵעֵלְיוֹ אֱלֹקִים בְּמָקוֹם אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֹתוֹ:

וַיֵּצֵב יַעֲקֹב מִצְבֵּה בְּמָקוֹם אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֹתוֹ מִצְבֵּה אֲבָו וַיִּסַּף עָלֶיהָ נֹסֶף וַיִּצַּק עָלֶיהָ שְׁמוֹ:

וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶת־שֵׁם הַמָּקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר אֹתוֹ שֵׁם אֱלֹקִים בֵּית־אֵל:

וַיִּסְעוּ מִבֵּית אֵל וַיְהִי־עוֹד כְּכַרְת־הָאֶרֶץ לְבֹא אֶפְרַתָּה וַתֵּלֶד רָחֵל וַתִּקְשֹׁ בְלִדְתָּהּ:

וַיְהִי בְּהַקְשָׁתָהּ בְּלִדְתָּהּ וַתֹּאמֶר לָהּ הַמְּלִדָּת אֶל־תִּירָאִי כִּי־גַם־גָּהָ לָךְ בֶּן:

וַיְהִי בְּצֵאת נִפְשָׁהּ כִּי מָתָה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בְּוֹאוֹנֶיהָ וַאֲבִיו קָרָא־לוֹ בְּנִימִן:

וַתִּמַּת רָחֵל וַתִּקְבֹּר בְּבָרְךָ אֶפְרַתָּה הוּא בֵּית לָחֶם:

וַיֵּצֵב יַעֲקֹב מִצְבֵּה עַל־קַבְרֹתָהּ הוּא מִצְבֵּה קַבְרֹת־רָחֵל עַד־הַיּוֹם:

מדרש שכל טוב פרק לה

ד) ויתנו (ליעקב) [אל יעקב] את כל אלהי הנכר אשר בידם. של עבדים שהסתירו מבית שכם, וגם החרסים שביד רחל: ואח הנוזמים אשר באזניהם. שהיו בהן צורת עיז, (ז) מכאן שנו רבותינו המוצא כלים ועליהם צורת חמה צורת לבנה צורת דרקון יולכים לים המלח, לפי שהן אסורין בהנאה (ח) שנאמר כי חרם הוא (דברים ז כו): ויטמן אותם יעקב. שלא יכשלו בהן אחרים: תחת האלה. אילן היא ממיני ארזים: אשר עם שכם. כלומר שזו האלה בתוך מנרשה של עיר שכם:

Found?

שופטים פרק כ

(יח) ויגמרו ויעלו בית-אל וישאלו באלקים ויאמרו בני ישראל מי יעלה-לנו בתחלה למלחמה עם-בני בנימן ויאמר יקנו יהודה בתחלה:

(כג) ויעלו בני-ישראל ויבכו לפני-יקנו עד-הערב וישאלו ביקנו לאמר האוסיף לגשת למלחמה עם-בני בנימן אחי ויאמר יקנו עלו אליו:

(כו) ויעלו כל-בני ישראל וכל-העם ויבאו בית-אל ויבכו וישבו שם לפני יקנו ויצומו ביום-ההוא עד-הערב ויעלו עלות ושלמים לפני יקנו: (כז) וישאלו בני-ישראל ביקנו ושם ארון ברית האלקים בימים ההם: (כח) ופינחס בן-אלעזר בן-אהרן עמד לפני בימים ההם לאמר האוסף עוד לצאת למלחמה עם-בני-בנימן אחי אם-אחדל ויאמר יקנו עלו כי מחר אתגנו ביה: אתגנו ביה:

(לה) ויגרף יקנו את-בנימן וישחיתו בני ישראל בבנימן ביום ההוא עשרים ונחמשה אלף ומאה איש כל-אלה שלף חרב:

שופטים פרק כא פסוק יג - כג

וישלוח כל-העדה ונדברו אל-בני בנימן אשר בסלע רמון ויקראו להם שלום:

וישב בנימן בעת ההיא ויתנו להם הנשים אשר חיו מנשי ביש גלעד ולא-מצאו להם בן:

והעם נחם לבנימן כי-עשה יקנו פרץ בשבטי ישראל:

ויאמרו זקני העדה מה-נעשה לנותרים לנשים כי-נשמדה מבנימן אשה:

ויאמרו רשת פליטה לבנימן ולא-ימחה שבט מישראל:

ואתחננו לא נוכל לתת-להם נשים מבנותינו כי-נשבועו בני-ישראל לאמר ארור נתן אשה לבנימן: ס

ויאמרו הנה סג-יקנו בשלום ממים ומימה אשר מצפונה לבית-אל מזרחה השמש למסלה העלה מבית-אל שכמה ומנגב ללבונה:

ויצו ויצאו את-בני בנימן לאמר לכו וארכתם בכרמים:

וראיחם והנה אם-יצאו בנות-שילו לחול במחלות ויצאתם מן-הכרמים וחספתם לכם איש אשתו מבנות שילו ונהלכתם ארץ בנימן:

והנה כי-יבאו אבותם או אחיהם לרוב לריבו אלינו ואמרנו אליהם חנונו אותם כי לא לקחנו איש אשתו במלחמה כי לא אתם נתתם להם כעת תאשמו: ס

ויעשו-כן בני בנימן וישאו נשים למספרם מן-המחללות אשר גגלו וילכו וישובו אל-נתתם ויבנו את-הערים וישבו בהם:

רשי"י שמואל א פרק כ פסוק ל

כשחטפו בני בנימן מבנות שילה שיצאו לחול בכרמים היה שאל ביישן ולא רצה לחטוף עד שבאתה היא עצמה והעיזה פניה ורדפ' אחריו:

וַיֹּאמֶר שְׂאוּל אֶל־דָּוִד הַגֵּה בְּתִי הַגְדֹּלָה מְרַב אֶת־הַאֲוֶן לָךְ לֵאשֶׁה אֶף הַגֵּה־לִּי לְכוֹסֵי־הַיַּיִן וְהַלֶּחֶם מִלֶּחְמוֹת יִקְנֶה וְשְׂאוּל אָמַר אֶל־תְּהִי יָדִי בְּוֹ וְתַהֲיֶיבֹו דַּפְּלִשְׁתִּים: ס

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־שְׂאוּל מִי אֲנֹכִי וּמִי חַיִּי מִשְׁפַּחַת אָבִי בְּיִשְׂרָאֵל כִּי־אֶהְיֶה חֲתָן לְמָלְךְ:

וַיְהִי בַעַת תְּת אֶת־מַרְבַּב בַּת־שְׂאוּל לְדָוִד וְהָיָא נִתְּנָה לְעַדְרִיאֵל מִחַחֲלָתִי לֵאשֶׁה:

וּמֵאַהֲבָ מִיִּבֵּל בַּת־שְׂאוּל אֶת־דָּוִד וַיִּגְדֹּו לְשְׂאוּל וַיִּשֶׁר הַדְּבָר בְּעֵינָיו:

וַיֹּאמֶר שְׂאוּל אֶתְנַנְנָה לֹו וְתַהֲיֶיבֹו לְוֹ לְמוֹלָשׁ וְתַהֲיֶיבֹו דַּפְּלִשְׁתִּים וַיֹּאמֶר שְׂאוּל אֶל־דָּוִד בְּשָׂתִים תִּתְּסַתְּנוּ כִּי הַיּוֹם:

וַיֵּצֵו שְׂאוּל אֶת־עַבְדֹו דָּבָרוֹ אֶל־דָּוִד בְּלֵט לֵאמֹר הַגֵּה חַפֵּץ בְּךָ הַמָּלְךְ וְכָל־עַבְדָּיו אֶהְיֶיבֹו וְעַתָּה תִּתְּסַתְּנוּ בַּמָּלְךְ:

וַיַּדְבְּרוּ עַבְדֵי שְׂאוּל בְּאָזְנֵי דָוִד אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר דָּוִד הַנְּקִלָה בְּעֵינֵיכֶם הַתְּסַתְּנוּ בַּמָּלְךְ וְאַנְכִי אִישׁ־גֵּרֶשׁ וְנִקְלָה:

וַיִּגְדֹּו עַבְדֵי שְׂאוּל לֹו לֵאמֹר כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה דָּבַר דָּוִד: פ

וַיֹּאמֶר שְׂאוּל כִּהֲתֹאמְרוּ לְדָוִד אִי־וַחֲפֵץ לְמָלְךְ כִּמְהֵרָ כִּי בְמֵאָה עֶרְלוֹת פְּלִשְׁתִּים לְהַנְקֶם בְּאֵיבֵי הַמָּלְךְ וְשְׂאוּל חָשַׁב לְהַפִּיל אֶת־דָּוִד בְּיַד־פְּלִשְׁתִּים:

וַיִּגְדֹּו עַבְדָּיו לְדָוִד אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּשֶׁר הַדְּבָר בְּעֵינָי דָּוִד לְהַתְּסַתְּנוּ בַּמָּלְךְ וְלֹא מְלָאוּ הַיָּמִים:

וְנִקְם דָּוִד וַיִּקְלָו הָיָא וְאַנְשָׁיו וַיִּבְרַח בְּפִלְשְׁתִּים מֵאֶתְנֵם אִישׁ וַיִּבְרַח דָּוִד אֶת־עֶרְלָתֵיהֶם וַיִּמְלְאוּם לְמָלְךְ לְהַתְּסַתְּנוּ בַּמָּלְךְ וַיִּתְּוֹלֹו שְׂאוּל אֶת־מִיִּבֵּל בְּתֹו לֵאשֶׁה: ס

Names of Binyamin

The background story of Binyamin's birth is the stealing of the teraphim. One whose ear is attuned hears the pain and sorrow in the name *Ben Oni*, Son of my Mourning, due to the teraphim. It is another aspect of *aven* and teraphim. Here, it is the reverse. The intent was entirely for goodness, but due to a man who claimed that he was deprived of his future, Yaakov said, "Anyone with whom you find your deities will not live." The sages consider this, "Like an error issuing forth by the ruler" (Koheles 10:5; Bereshis Rabbah 74:4).

The action should have been entirely an act of life, but it resulted in *Ben Oni*, Son of My Mourning. "But his father called him Binyamin," the combination of *ben* and *yamin*, Son of the Right. All action is performed with the right hand; it directly contrasts weakness and slackening. Here too he is named after the stealing of the teraphim, a word that derives from *riphyon*, weakening. If there is a weak hand, it is the left;

לא מתח אלא
מקללתו של זקן
שנאמר עם אשר
תמצא את אלהיך
לא יחיי וחי
כשגנה היוצא
מלפני השליט

Rav Michael Hattin - Vayetze Lesson 46

As we saw earlier, Lavan, while always presenting himself as a paragon of virtue and civility, is actually anything but. The real Lavan, when shorn of his carefully crafted and cultivated public persona, is a more menacing figure indeed. For twenty years he has been engaged in underhanded schemes to cheat Yaakov at every turn. Never have his sullied hands been far from attempting some new and outrageous act of theft and all at the expense of his honest and sincere son-in-law. One may go so far as to say that the gods that Lavan worships (for what man does not seek the blessings of the gods for his criminal and immoral acts?), insofar as such a man may be said to engage in worship, are the gods of theft and avarice. To them he pays homage and before them he prostrates himself in supplication...

Lavan's own daughters, knowing their father all too well, offer no words of protest but only cries of encouragement. Journeying forth from Lavan's homestead and looking back one final time at the location where all of them had spent twenty turbulent and pain-filled years, Rachel decides to steal the terafim "that were her father's". Considering the matter from the perspective of her own motives at best yields ambiguity, but viewed from the perspective of Divine involvement, the matter is crystal clear. The gods of theft have received their just deserts, for they have been stolen in kind.

Soon Lavan catches them and unleashes his fury. Accusing Yaakov of every indiscretion, he aims to expose his son-in-law as a common criminal while presenting himself, in contrast, as an upright champion of virtue. And the onlookers side with him! Hasn't Yaakov fled under the cover of darkness, hasn't he stolen Lavan's gods? What else has he taken from Lavan's household while the latter has been away shearing the sheep? But now, Yaakov takes up the challenge, allowing his father-in-law the unheard-of opportunity to search all of his things!

In the meantime, Rachel has relocated the terafim to the saddle of the camel, and in a final and fitting end to their ignominy, she gingerly places her bottom upon them. What an act of indiscretion towards the gods, but these are no gods of goodness and compassion, but rather of avarice and greed. Thus it is that the terafim are not only stolen but denigrated and humiliated as well. In the final act of the drama, Rachel offers a polite explanation for her inability to rise, a proper and civil response that must have caused her father to gnash his teeth in indignation, for he himself has rehearsed a similar script innumerable times! How often has Lavan himself secretly stolen from patient Yaakov, all the while explaining his motives to the masses with the most sugared of words and phrases? But now, he has been defeated, his gods of theft themselves stolen, and his accusations exposed for all to see as utterly groundless. Lavan finds NOTHING of his goods among Yaakov's possessions, neither gold nor silver, neither documents nor deeds, not even a simple needle and thread for the patriarch to sew up his tattered cloak. And Rachel his own daughter has turned the tables against him, matching his spars blow for vicious blow...

In the end, deceit begets deceit and falsehood is eventually exposed for what it is. The man and the gods that champion dishonesty as an instrument for self-advancement discredit themselves and, in the end, suffer the same fate as their victims.

Rashi quotes the midrash (74:5), which explains that Rachel stole her father's idols because she wanted him to reject idolatry. Did Rachel really think that her father would abandon his errant ways? Certainly he could easily procure new *terafim*.

Rachel feared that her father would pursue her family to annihilate them. However, she hoped that *Hakadosh Baruch Hu* might appear to him in a dream and warn him not to harm Yaakov and his family. This might save them.

The only glitch was that Lavan had idols in his home, and Rachel knew that Hashem would not appear in a house that contained idols. Consequently, she stole her father's idols, hoping that Hashem would come to Lavan that night and warn him against pursuing Yaakov and his family. Indeed, this is exactly what transpired.

משך חכמה בראשית (פרשת ויצא) פרק לא פסוק יט

ותגנב רחל את התרפים. אפשר שזה היה כדי שיראה אליו ה', וכמו שדרשו על "ויאמר ה'" (שמות יב, א) בפרשת בא, שבית פרעה וכו'.

RACHEL AND THE TERAFIM

In our retelling of the tale, there is one detail which we skipped. As Jacob prepares his family to flee Laban's house, "stealing" Laban's heart by sneaking out, Rachel is doing some stealing of her own – of her father's *terafim*. The text says nothing to explain Rachel's theft; suggestions include that she desires them as fertility gods,⁶ that this is her attempt to assert that her family will continue as the line of Laban,⁷ that it is an attempt to save her father from idolatry,⁸ or that it is an attempt to prevent Laban from divining their location.⁹ The context and repercussions of her theft, however, suggest a different possibility.

Jacob's wives had long known that he was being manipulated and taken advantage of by their father. Just as we, the readers, are troubled by Jacob's vulnerability to Laban's machinations, his wives, who are acutely aware that Laban is using and abusing Jacob, are even more troubled by it, as they have to live with it.

Rachel has her own frustrations with Jacob, blaming his passivity for her childlessness. But Rachel, who is the first in the family to meet Jacob and knows of his tribulations journeying from his parents' home, also knows about the dark cloud of his past and how it haunts him. His reputation as a thief and trickster makes him especially vulnerable to Laban and susceptible to Laban's repeated manipulations, and it is also Jacob's fear of that reputation which she is counting on.

Rachel steals the *terafim* knowing full well that her father will pursue Jacob for them and accuse him of theft. She believes that the accusation, when proven false, will push Jacob beyond what he can tolerate, and will embolden him to finally stand up to her father. It is no accident that Rachel is prepared for her father's visit, sitting on the *terafim* after secreting them in the camel cushion, feigning menstrual frailty to derail her father's search.

Rachel has carefully orchestrated a complex plan in the hope that it will finally enable Jacob to become a free man.¹⁰ If Jacob finally breaks out of his passivity and challenges Laban, it is because Rachel has made it impossible for him not to. Laban is almost successful at drawing Jacob back into his clutches; Rachel's theft saves Jacob from Laban, and from himself.¹¹ Jacob, provoked by Rachel, finally confronts his oppressor.

Imagine the story had Rachel *not* taken the *terafim*. Laban chases Jacob and accuses him of stealing his heart by sneaking out and not letting him even kiss his daughters and grandchildren – and in that, he is correct. Jacob's response to this charge is already recorded: he submissively apologizes. Even more, if Jacob is guilty of "stealing" Laban's heart then he needs to "return" it, by returning in shame to Laban's house. There is no accusation of the theft of the *terafim*, no humiliating search of Jacob's intimate spaces, and no outburst of righteous rage. Jacob will return with Laban even further humiliated, with no chance of rising. Rachel's theft of the *terafim* prevents Jacob's return to servitude and facilitates his own move toward reclaiming his self, his *anokhi*.

his wives, and their children.

One can only speculate, based on facts the Torah discloses about Yaakov, as to why he allowed himself to be browbeaten by his father-in-law. Earlier events in his life, it seems, played a role. When Yaakov was still living with his parents in Canaan, at the bidding of his mother, Yaakov impersonated his older brother Esav in order to obtain his father's blessing (*Bereishit* 27:1–29). The guilt engendered by this duplicity may help account for his inability to stand up to Lavan.¹⁶ Yaakov, stupefied at finding himself married to the wrong sister, demands to know why Lavan has deceived him (*Bereishit* 29:25). The word Yaakov uses to describe Lavan's trickery is the same one Yitzchak used to describe his younger son's usurpation of the blessing that rightfully belonged to his first-born brother (*Bereishit* 27:35).¹⁷ While Yaakov's choice of words may have been made subconsciously, Lavan's words, responding to his new son-in-law, were no doubt chosen with care. Radak suggests that Lavan blunted Yaakov's outrage at being fooled by referencing Yaakov's own, not dissimilar, subterfuge.¹⁸

In a similar vein, when the Torah introduces Rachel and Leah's relative positions in the family, it uses the words "*gedolah*" and "*ketannah*," "older" and "younger" (*Bereishit* 29:16). By contrast, when Lavan responds to Yaakov, he refers to them as "*tze'irah*" – "the younger," and "*bekhira*" – "the firstborn," pointedly telling Yaakov that here, in Charan, we most emphatically do not allow younger siblings to co-opt the rights of the firstborn (*ibid.*, 26). Lavan's cunningly placed barb is meant to

whether or not he discovered that his *terafim* were gone. But Rachel's theft altered the ensuing confrontation in one crucial respect. It ensured that Yaakov would find at least one of Lavan's accusations to be completely baseless. For the first time since meeting his father-in-law, Yaakov demonstrably holds the moral high ground. He denies the charge of theft and, as Lavan makes his way slowly and deliberately through each tent in Yaakov's camp, we sense Yaakov's rising indignation. In a revealing juxtaposition of verses, Lavan's failure to find the *terafim* (*Bereishit* 31:35) is immediately followed by Yaakov's forceful reiteration of his innocence. Rachel's stratagem has sparked the tinderbox that was Yaakov and Lavan's relationship. The Torah tells us that Yaakov "became incensed," (*ibid.*, 36) lambasting Lavan for his accusations. In a verse dripping with bitter sarcasm, Yaakov taunts Lavan: "You rummaged through all my things; what have you found of all your household objects? Set it here, before my kinsmen and yours, and let them decide between us two" (*ibid.*, 37). Pushed beyond the brink, Yaakov angrily confronts Lavan about the abuses and exploitations he has suffered at his hands (*ibid.*, 38–42). At long last, Yaakov reclaims the side of himself that has for so long been smothered by Lavan's manipulations and by his own guilty conscience.

Like her son Yosef and his goblet, Rachel uses her father's *terafim* to engineer a situation designed to achieve a specific goal. Knowing the significance of the *terafim* and the value her father placed upon them, and painfully aware of Lavan's relationship with Yaakov, Rachel steals the *terafim* in order to manipulate the context of the inevitable and final confrontation between the two men. Rachel's machinations set the tone for that confrontation, and Yaakov's response at that critical juncture sets the trajectory of his future. As Rachel planned, Lavan's "false" accusation becomes the proverbial straw that breaks the camel's back. That Lavan has capitalized on, and taken advantage of, Yaakov's feelings of guilt, is one thing. But his accusation that Yaakov is a thief is unbearable (*ibid.*, 42). As a result, Yaakov's long-suppressed rage and indignation come pouring forth, creating a final break between the two men, a break concretized by the construction of a physical boundary between the two families (*Bereishit* 32:45–51). Lavan's influence is at an end, no longer serving to manipulate Yaakov or destabilize his family life.

Studied in a vacuum, the account of Rachel's theft of the *terafim*

tell Yaakov that, as a deceiver in his own right, he is in no position to demand fair play from those around him.

And so for twenty years, Yaakov is kept off balance by the manipulative Lavan,¹⁹ and this disequilibrium, these feelings of guilt, resentment and repressed anger, poison every facet of his life.

When Yaakov finally leaves, he packs up his family and flees Lavan's house without notice (*Bereishit* 31:17–21). Rachel, knowing of Yaakov's plans to flee (*ibid.*, 5–16), steals Lavan's *terafim*. Lavan pursues Yaakov, catches up with him, and proceeds to hurl a series of accusations at him, accusing him of "stealing his heart," treating his daughters as "captives of the sword" and denying him an opportunity to bid them a proper farewell (*ibid.*, 26). Given the history between these two men, these accusations are disingenuous and no doubt infuriating. But they are not totally without merit.

Absent Rachel's theft of the *terafim*, it is hard to imagine Yaakov articulating his anger and frustration any more in this instance than when Lavan switched brides on him. After all Yaakov was sneaking out, and his wives had not, in fact, taken the kids to say goodbye to their grandfather.²⁰ Cognizant of his own culpability, Yaakov would not have had the wherewithal to defend himself and Lavan's accusations would have remained unanswered. The long chapter of Yaakov in Lavan's household would have ended much as his last days in Yitzchak's household had, with the accusations of an aggrieved relative ringing in the air.²¹ It is Yaakov who would have been remembered as perpetrating the final scam in a long cycle of trickery and deceit. The emotional consequences of their final confrontation might have continued to preclude Yaakov from fully being the husband and father that he should be. In the event, though, Rachel saw to it that the scene played out differently.²²

There is little doubt that Lavan would have pursued Yaakov

raises questions that remain unanswered. By working backwards, however, from the effect the theft ultimately has on the narrative, we can begin to appreciate how Rachel's actions drove that narrative and influenced its climactic moment. The definitive close to the Yaakov-Lavan narrative marks the triumphant conclusion of the *terafim* episode. As such, the very design of the text which was initially puzzling proves illuminating.

The break between the House of Yaakov and the House of Lavan signifies the final stage of a process that began in the days of Avraham. In *Bereshit* Ch. 12, God commands Avraham to uproot himself and relocate to *Eretz Kena'an*. Avraham does so, but for two generations Avraham's offspring continue to migrate eastward to marry,²³ returning to the very family that Avraham has purportedly left. Yaakov's decisive break with Lavan's family heralds in the next stage in the history of Avraham's descendants. The sons of Yaakov would soon transition to the nation of Israel, with endogamy as a cornerstone of their national identity. Thanks to Rachel, the break from Lavan was a "clean one" and the line that had tethered the two families was permanently severed. As the daughter of Lavan, Rachel came by her ability for deception naturally, but rather than tear Yaakov's family apart, her act of deception allowed him to wholly own his role as husband and father. Emboldened, Yaakov is ready to move on to the next chapter in his personal life, and the next phase of the nation's history.

ואקברה שם - ולא הולכתיה אפילו לבית לחם להכניסה לארץ, וידעתי שיש בלבך עלי [תרעומת], אבל דע לך שעל פי הדבור קברתיה שם שתהא לעזרה לבניה כשיגלה אותם נבזראדן, והיו עוברים דרך שם, יצאת רחל על קברה ובוכה ומבקשת עליהם רחמים, שנאמר (ירמיה לא יד) קול ברמה נשמע רחל מבכה על בניה וגו', והקב"ה משיבה (ירמיה לא טו) יש שכר לפעולתך נאם ה' ושבנו בנים לגבולם.

שפתי חכמים בראשית (פרשת ויחי) פרק מח פסוק ז אות ז

וקשה והא בפרשת (וישב) [ויצא] (לעיל ל' ט"ו) פירש רש"י (ד"ה לכן) בשביל שזלזלה במשכב הצדיק לא זכתה ליקבר עמו, ויש לומר שאותו דבר היה גורם לה שלא נקברה עמו במערת המכפלה, אבל עדיין קשה למה לא זכתה לילך ולהקבר בעיר ולא בשדה, אלא כדי שתהא לעזרה וגו', ואין לומר דזה הטעם לבד גרם ולא משום שזלזלה, דאם כן למה רחל לא נקברה עם יעקב יותר משאר אמהות, אלא על כרחך דתרווייהו גרמו, ואין להקשות למה לא אמר לו יעקב מזה עד עכשיו שעל פי הדבור היה, כי לא רצה לגלות לו הצרות שעתידיים לבא עד עת ההכרח, דאם לא עכשיו אימתי, (ג"א):

ירמיהו פרק לא פסוק א - לה

כֹּה אָמַר יְהוָה מֵצֵא חַן בַּמִּדְבָּר עִם שְׂרִידֵי תְּרַב הַלְלוּ לַהֲרִיעֵנוּ יִשְׂרָאֵל:

מִרְחֹק יִקְנֶן נִרְאָה לִי וְאַהֲבַת עוֹלָם אֶהְבֵּתִיךָ עַל־כֵּן מִשְׁכַּתִּיךָ חֻסֵּד:

עוֹד אֶבְנֶה וְנִבְנִית בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל עוֹד תַּעֲדֵי תַפְיִד וְיִצְאָת בְּמַחֹל מִשְׁחָקִים:

עוֹד תַּטְעִי כְרָמִים בְּהָרֵי שְׁמָרוֹן נָטְעוּ נְטָעִים וְחָלְלוּ:

כִּי יִשְׁׁיֹם קִרְאוּ נִצְרִים בְּהָר אֶפְרַיִם קוֹמוּ וּנְעַלְהָ צִיּוֹן אֶל־יִקְנֶן אֱלֹהֵינוּ:

כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה יִקְנֶן רִגְוֹ לַיַּעֲקֹב שְׁמֹתָה וְצַהֲלֵוּ בְּרֵאשׁ הַגּוֹיִם הַשְׂמִיעוּ הַלְלוּ וְאִמְרוּ הוֹשִׁיעַ יְהוָה אֶת־עַמּוֹת אֶת שְׂאֵרֵי יִשְׂרָאֵל:

הַנְּנִי מִבְּיַד אוֹתָם מֵאַרְצֵי צִפּוֹן וְקִבְצָתִים מִיַּרְדֵּן אֶרְצוּ בָּם עַנְר וּפִסֵּס הַרְהָ וְיִלְדַת יַחֲדוּ קִהַל גְּדוֹל יִשׁוּבוּ הִנֵּה:

בְּכִי יָבֹאוּ וְבַת־חַנּוּכָה אוֹבִילֶם אוֹלִיכֶם אֶל־גִּתְּלֵי מַיִם בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל יִפְשְׁלוּ בָּהּ כִּי־הִיָּתִי לְיִשְׂרָאֵל לְאָב וְאֶפְרַיִם בְּכָרִי הוּא: ס

שְׁמַעוּ דְבַר־יְהוָה גוֹיִם וְהִגִּידוּ בְּאָזְנֵים מִמְּרַחֵק וְאִמְרוּ מִזְרָה יִשְׂרָאֵל יִקְבְּצֵנוּ וְשְׁמָרוֹ כְּרַעַה עֲדָרוּ:

כִּי־פָגַהּ יִקְנֶן אֶת־יַעֲקֹב וְגֵאָלוּ מִיַּד חֲזַק מִמֶּנּוּ:

וּבֵאוּ וְרַנְּנוּ בְּמְרוֹם־צִיּוֹן וְנִהְרְאוּ אֶל־טוֹב יְהוָה עַל־דָּגְלוֹ וְעַל־תִּינִישׁ וְעַל־יִצְחָר וְעַל־בְּנֵי־צֹאן וּבְקָר וְהִיָּתָה נִפְשָׁם כְּגֹן רִנָּה וְלֹא־יִוָּסִיפוּ לְדַאֲבָה עוֹד:

אֲזַ תִּשְׁמַח בְּתוֹלַה בְּמַחֹל וּבְחָרִים וּזְקֻנִים יַחֲדוּ וְהַפְּכֵתִי אֶבְלָם לְשִׁשׁוֹן וְגַם־מִתִּים וְשִׁמְחֹתִים מִיגוֹנָם:

וְרוּחֵי גִפְשׁ הַפְּהָגִים דָּשְׁוּ וְעַמִּי אֶת־טוֹבִי יִשְׂבְּעוּ נְאֻם־יְהוָה: ס

כֹּה אָמַר יְהוָה קוֹל בְּרַמָּה נִשְׁמַע נְהִי בְּכִי תִמְרוּרִים רַחַל מִבְּכָה עַל־בְּנֵיהָ מֵאַנְהָ לְהַנְתֵּם עַל־בְּנֵיהָ כִּי אֵינְנוּ: ס

כֹּה אָמַר יְהוָה מְנַעֵי קוֹלֵךְ וְעֵינֶיךָ מִדְּמָעָה כִּי יֵשׁ שְׂכָר לְפַעֲלֹתֶיךָ נְאֻם־יְהוָה וְשָׁבוּ מֵאַרְצֵי אוֹיֵב:

וּנְשִׂיתֶנָּה לְאַחֲרֵיהֶם נְאֻם־יְהוָה וְשָׁבוּ בָנִים לְגִבּוֹלָם: ס

שְׂמוֹעַ שְׂמִיעָתִי אֶפְרַיִם מִתְנַוֵּד: סִרְתַּנְגִּיל וְאַנְסֹר כְּעַגְלָל לֹא לָמַד הַשִּׁיבִנִי וְאַשׁוּבָה כִּי אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי:

כִּי־אַחֲרֵי שׁוֹבֵל נִטְמָתִי וְאַחֲרַי הַנְּדַעִי סִפְקָתִי עַל־יַגְדֹּף בְּשָׂתִי וְגַם־נִכְלַמְתִּי כִּי נִשְׂאֵתִי חֲרַפְתָּ נְעוּרָי:

הִבֵּן יִקְרֶה לִּי אֶפְרַיִם אִם יִלְדֵּשׁ שְׂעֻשְׁעִים כִּי־מִדֵּי דְבַרִּי בּוֹ זָכַר אֲזַכְרֶנּוּ עוֹד עַל־כֵּן הִמּוּ מֵעַל לֹא רַחֵם אַרְחֻמֶנּוּ נְאֻם־יְהוָה: ס

הַצִּיבִי לָךְ צִינִים שְׂמִי לָךְ תִּמְרוּלִים שְׂמִי לָךְ לְמַסְלָה יִגְרֹף הַלַּכְתִּי הַלַּכְתָּ שׁוֹבֵבִי בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל שָׁבִי אֶל־עַרְוֵי אֱלֹהֵי:

עַד־מָתַל תִּתְחַמְּלִין הַבַּת הַשׁוֹבֵבָה כִּי־כִרְיָא יְהוָה חֲדָשָׁה בְּאַרְצָךְ וְקָבָה תִּסּוֹבֵב גְּבָר: ס

כֹּה־אָמַר יְהוָה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד יֵאמְרוּ אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה בְּאַרְצָךְ יְהוּדָה וּבְעַרְוֵי בְּשׁוֹבֵבִי אֶת־שְׁבוֹתֶם יִכְרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד יִקְרַע הַקָּדָשׁ:

וְנִשְׁבּוּ בָהּ יְהוּדָה וְכָל־עַרְוֵי יַחֲזֹוּ אֶפְרַיִם וְנִסְעוּ בַעֲדָה:

כִּי הַרְוִיתִי גִפְשׁ עֵינַי וְכָל־גִּפְשׁ דָּאָבָה מִלְּאֵתִי:

עַל־זֹאת הִקִּיצְתִּי וְאַרְאֶה וְשָׁנִיתִ עֲרֻבָה לִי: ס

הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְנִרְעַמְתִּי אֶת־בַּיִת יִשְׂרָאֵל וְאֶת־בַּיִת יְהוּדָה וְנָרַע אָדָם וְנָרַע בַּהֵמָּה:

וְהָיָה כַּאֲשֶׁר שָׁקַדְתִּי עֲלֵיהֶם לְנִתּוֹשׁ וּלְנִתּוֹץ וּלְהַרְסֹם וּלְהַאֲבִיד וּלְהַרְעֵב כֹּן אֲשַׁקֵּד עֲלֵיהֶם לְבָנוֹת וּלְנִטּוֹעַ נְאֻם־יְהוָה:

בְּיָמֵם הַהֵם לֹא־יֵאמְרוּ עוֹד אֲבוֹת אֲכָלוּ בֶסֶר וְשָׂגִי בָנִים תִּקְהִינָה:

כִּי אִם־אֵיֶשׁ בַּעֲוֹנוֹ יָמוּת כָּל־הָאָדָם הָאֵכֵל הַבֶּסֶר תִּקְהִינָה שְׂגִיו: ס

הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְכִרְתִּי אֶת־בַּיִת יִשְׂרָאֵל וְאֶת־בַּיִת יְהוּדָה בְּרִית חֲדָשָׁה:

לֹא כַּבְרִית אֲשֶׁר כָּרַתִּי אֶת־אֲבוֹתֶם בְּיוֹם הַחֲזוֹקִי כִּי־לָמַדְתִּי לְהוֹצִיאֶם מֵאַרְצָךְ מִצְרַיִם אֲשֶׁר־הִמָּה הִפְרוּ אֶת־בְּרִיתִי וְאֲנִי בַעֲלִיתִי בָם נְאֻם־יְהוָה:

כִּי זֹאת הַבְּרִית אֲשֶׁר אֲכַרְתִּי אֶת־בַּיִת יִשְׂרָאֵל אַחֲרַי הַיָּמִים הַהֵם נְאֻם־יְהוָה נִתְּתִי אֶת־תּוֹרַתִּי בְּקִרְבָּם וְעַל־לִבָּם אֲכַתְּבֶנָּה וְהָיִיתִי לָהֶם לְאֱלֹהִים וְהָמָּה יִהְיוּ־לִי לְעָם:

וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹד אֵישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וְאֵישׁ אֶת־אָחִיו לֵאמֹר דַּעוּ אֶת־יְהוָה כִּי־כֹלֶם יִדְעוּ אוֹתִי לְמַקְטָנָם וְעַד־גְּדוּלָּם נְאֻם־יְהוָה כִּי אֶסְלַח לְעוֹנֵם וּלְחַטָּאתָם לֹא אֲזַכְרֶנּוּ: ס

כֹּה אָמַר יְהוָה נִתְּן שְׂמִשׁ לְאֹר יוֹמָם חֶסֶד וְכוֹכָבִים לְאֹר לַלַּיְלָה רַגְעַ הַיּוֹם וַיִּהְיוּ גִלְיוֹ יְהוָה צָב־אֵלֹהֵי שְׁמוֹ:

אִם־יִמְשׁוּ הַחֲקִים הָאֵלֶּה מִלְּפָנַי נְאֻם־יְהוָה גַּם יִרְעֵ יִשְׂרָאֵל וְשָׁבְתוּ מִהֲיָוֹת גְּוִי לְפָנַי כָּל־הַיָּמִים: ס

עיון נוסף בהפטרה מביא אותנו למציאת קשרים נוספים בין הוראתו של יום הדין ובין דברי ירמיה. בראש השנה מתחילים ימי התשובה. וההפטרה מביאה בצורה רבת-רושם אחד מתהליכי התשובה. הנביא, שהי ביהודה ערב החורבן, צופה את הגאולה שתבוא אחריו כגאולה שלימה שכל השבטים, לרבות שבטי הצפון, מלכות אפרים, ישובו והוא שם בפיהם את דברי הווידוי הנוגעים עד הלב (לא, יז): „שמוע שמעתי אפרים מתנווד יסרתני ואוסר כעגל לא למד“. ההמשך של הפסוק הנזכר: „השבני ואשובה“ מגלה טפח מסוד התשובה. למעלה מכל ספק הוא שניתנה בידי אדם הבחירה לכוון את מעשיו ולשנותם, ודווקא ההחלטה ללכת בדרכי ה' או לא – „יראת שמים“ – בידו היא כפי שניסח זאת התלמוד (ברכות לג): „הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים“. אולם המבקש לשוב בתשובה חייב גם להתפלל שהקב"ה יסייע בידו להתגבר על כל המכשולים – הן מבחינה נפשית והן מבחינה חומרית שבהם הוא עלול להיתקל – להתפלל לאותו סיוע שזיקה לו כל הבא ליטהר בבחינת: „בא ליטהר מסייעים אותו“ (שבת קד).

רש"י ירמיהו פרק לא פסוק ח

בבכי יבאו - על ידי תפלה ותשובה:

רש"י בראשית (פרשת ויצא) פרק לא פסוק יט

ותגנב רחל את התרפים - להפריש את אביה מעבודה זרה נתכוונה:

דברים (פרשת שופטים) פרק יח פסוק יג

תמים תהיה עם יקנוק אלקיך:

רש"י דברים (פרשת שופטים) פרק יח פסוק יג

תמים תהיה עם ה' אלקיך - התהלך עמו בתמימות ותצפה לו^פ ולא תחקור אחר העתידות, אלא כל מה שיבא עליך קבל בתמימות ואז תהיה עמו ולחלקו:

שפתי חכמים דברים (פרשת שופטים) פרק יח פסוק יג אות פ

ר"ל אתה אל תעשה כמו שעושין ע"א אלא תמים תהיה שתהלך עמו בתמימות ותצפה לו כו'